

Міністерство освіти і науки України Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Науково-дослідна лабораторія садівництва

Розкриваючи те чи інше науково-педагогічне питання в нас прийнято цитувати великих людей, цитата яких би впліталась в фабулу розглянутої теми. І в нас вона знайшлась і виявилась як ніколи доречною. Академік Микола Феофанович Кащенко говорив, що: «Якщо хочете мати достойних спадкоємців — виховуйте їх з малечку і вкладіть всю свою душу і кошти в них у юності».

Безумовно, що великий акліматизатор плодових культур мав на увазі перш за все спадкоємців-садівників. Сад це осо-

блива галузь пізнання. А тут є ряд особливостей про які варто поговорити, бо на відміну від інших напрямків дослідницької роботи юннатівське садівництво має свої особливості.

Особливості дослідницької роботи з садівництва, а разом з тим витікаючи з них проблемами, полягають в першу чергу в тому, що від закладки досліду до отримання кінцевого результату: врожаю, посадкового матеріалу, тощо, проходить тривалий проміжок часу – 3-5 років. Тобто залучені у садівництво в середньому шкільному віці (5-6 кл)

діти побачать результати своєї праці лише будучи старшокласниками. Садівництво в цьому плані не зрівняти з овочівництвом чи квітникарством, де одного вегетаційного періоду буде досить для отримання результату, діти нетерплячі, їм потрібен швидкий результат.

Тому ми також підбираємо такі досліди, які тривають 1-2 роки. Це досягається за рахунок підбору плодових культур, сортів, нетрадиційних агротехнічних прийомів, особливої системи живлення рослин та систем захисту від шкідників та хвороб.

Друга проблема полягає в тому, що сад в цілому потребує досить велику земельну площа, проведення робіт по обрізуванню і формуванню крони, захисту від шкідників та хвороб, тощо. І втілення ідеї садівничого дослідництва в рамках школи чи станції юннатів на сьогоднішній день ставиться під сумнів. Виходячи з цього настійливо радимо запустити до дослідницької роботи з садівництва юннатів з батьками, родинами та досліди проводити на присадибних і дачних ділянках.

При виборі дослідів необхідно враховувати вікові особливості дітей, їх фізичний розвиток, психологічні особливості. Так для юннатів молодшого шкільного віку дослідницька робота має бути ознайомчо-навчальною, де дослідницька робота зводиться в основному до фенологічних спостережень.

При виконанні практичних робіт необхідно враховувати їх швидку стомлюваність, для них необхідно декілька разів за заняття змінювати вид діяльності, багато молодших школярів не можуть працювати секатором і тому подібне. Діти середнього шкільного віку мають проводити досліди з елементами наукового пізнання. Це найпластичніша ві-

кова група і для гуртка юних садівників найбільш сприйнятлива. Для старшокласників досліди бажано підбирати проблемно-пошукові, за умови, якщо дослідницькою роботою з садівництва вони вже займались і в них до цього є уподобання.

Тобто, як зазначалось вище, юних садівників ми маємо набирати не зі старшої школи, в них вже зформовані свої критерії до життя і захопити їх садівництвом важко. Тобто юннатів-старшокласників потрібно вирощувати самостійно під час роботи гуртка чи індивідуально. Гарний ефект дає залучення до садівництва разом з дітьми їх батьків. Тематика навчально-дослідницької роботи з садівництва складена за результатами багаторічних напрацювань науково дослідної лабораторії садівництва та участю провідних вчених та садівників-професіоналів, які сьогодні визначають прогрес садівничої галузі в Україні.

Досліди мають не тільки навчальне, наукове, але і суспільно-державне значення. Від впровадження нових сортів плодово-ягідних культур, агротехнічних прийомів, засобів захисту рослин залежить відродження

садівництва в Україні, набуття фахових практичних знань, умінь та навичок, трудового виховання підростаючого покоління, піднесення благополуччя українських родин та добробуту держави.

Першим щаблем у залученні дітей на гурток юних садівників є щорічна виставка: «Щедрість юннатівського саду» куди запрошуємо дітей з навколишніх шкіл. Тут намагаємося їх чимсь вразити та здивувати, плодами яких вони досі не бачили, і не куштували: айвою — плоди якої сягають ваги 600-700г, виноградними гронаами масою 1-2кг, смугастими наче кавуни грушами сорту Писанка. Або яскраво-червоними сортами груш Незабудка, Радана, Розі ред, Бартлет, плодами актинідії аргути, хеномелесу, кизилу, інжирних персиків. Тобто щоб у дитячій душі виникла думка покушувати таке або вирости його самому.

Гурткова робота з юними садівниками у нашій лабораторії будується на засадах родинної педагогіки: тобто при наборі у гуртки, при проведенні дослідницької роботи, проведенні масових натуралістичних заходів опираємося на безпосередню

участь батьків юннатів у навчально-виховному процесі. Потреба в отриманні знань з садівництва і у дітей і у батьків очевидна — застосувати їх на своїх дачних та присадибних ділянках — це змістовна мотивація нашої співпраці. По-перше одночасне отримання практичних знань і батьками і юннатами.

Краще засвоєння знань на практиці у своїх господарствах. Сумісна зацікавленість в даному випадку садом сприяє ефективному засвоєнню знань. Базою для роботи науково-дослідної лабораторії садівництва НЕНЦ є відділок плодово-ягідних культур площа якого — 2,75 га. До його складу входять: плодовий сад, ягідник, виноградник, розсадник, вирощуються кращі ра-

йоновані та інтродуковані сорти та види плодових культур. З напрацьованого нами досвіду роботи з старшокласниками є Школа садоводів в розрізі Всеукраїнської заочно-біологічної школи, що вже багато років працює у НЕНЦ.

Розрахована на учнів 9-11 класів, має дистанційну форму навчання і розрахована на дво-річний курс навчання. За цей час у школі садівників слухачі проходять чотири сесії (2 осінніх та 2 весняних) під час яких проходить начитка лекцій, проводяться практичні заняття, відбуваються екскурсії до профільних ВНЗ, науково-дослідних закладів, виставок.

Зустрічі з вченими, фермерами, та аматорами сприяють на-

копиченню знань та досвіду з садівництва. При вступі до нашої школи слухачі обирають собі тему дослідницької роботи, яку проводять у себе вдома під нашим методичним керівництвом. По закінченню курсу навчання доповідають про результати своїх досліджень на студентській науково-практичній конференції в Національному університеті біоресурсів та природокористування України.

При вдалому захисті дослідної роботи університетське журі запрошує випускників нашої школи стати студентами 1-го курсу. Тобто, ще не маючи атестату про середню освіту, наші вихованці вже фактично студенти ВНЗ. Вчораши наші слухачі — сьогоднішні студенти-плодо-овочівники або садівники професіонали: Тетяна Остроушено, Ульяна Демченко, Сергій Змійчук, Аркадій Хабалікян та багато інших вихованців.

Однією з форм стимулювання до практичної і дослідницької роботи старшокласників є проведення трудових змін на базі табору «Юннат». Ми щорічно проводимо такі заходи — в нас вже побували учні Гальжбіївської ЗОШ I-III ст. Ямпільського району Вінницької області; Лютенськівської ЗОШ I-III ст. Гадяцького району, Полтавської області; Зорянівської ЗОШ I-II ст. Володимир-Волинського району, Волинської області та інші. А минулого року кращий гурток юних садівників в Україні — вихованці Товстоліткіна Миколи Григоровича з Манжеліївської ЗОШ I-III ст. Глобинського району, що на Полтавщині. У минулому році цей гурток визнаний ще й одним з кращих серед гуртків даного профілю в навчально-дослідницькій діяльності у розрізі Всеукраїнської трудової акції «Плекаємо сад».

Програмою заходу було передбачено на протязі 5 днів: обмін досвідом роботи між манжеліївськими гуртківцями та юними

садівниками Центру, виконання практичних робіт в плодовому саду, розсаднику та винограднику Центру. Були заплановані та втілились в життя також екскурсії по кабінетах та лабораторіях Центру, зустрічі з фахівцями-садівниками, телебаченням та іншими засобами масової інформації.

І виконали ми програму в повному обсязі: стратифіковане насіння абрикосу посіяли, одно-

річні відсадки яблуні та сіянці аличі посадили, сад обкопали, хмиз спалили і ще багато всіляких робіт пов'язаних з садівництвом виконали. Провели також комплекс дослідницьких робіт по вегетативному розмноженню плодово-ягідних культур, захисту від шкідників та хвороб.

Одним словом зробили велику практичну роботу у нашему саду, набули багато практичних знань, умінь та навичок з садівництва. Отримали методику проведення дослідницької роботи та тематику її проведення, активно відпочили та познайомилися з історичною та культурною спадщиною столиці.

В дитячих творчих об'єднань садівничого профілю, що працюють в закладах освіти України робота змістовна та багатогранна. Ось лише деякі приклади зі змісту їхньої роботи.

Програмне забезпечення гуртків юних садівників на Чернігівській обласній станції юннатів одне з кращих в нашій системі. У вихованні юннатів педагогічний колектив станції використо-

вuje власний досвід та наукові надбання багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців і дослідників. Не оминули увагою і багаторічний досвід видатного садовода Л.П. Симиренка, адже на станції працують гуртки юних садівників, «Букварик юного садівника», «Саду моого дивосвіт», юних виноградарів, секція клубу «Господарочка», «Яблунька», в якій діти знайомляться із плодовими та ягідними культурами, вивчають розмаїття сортів, агротехнічні прийоми по догляду за садом.

Інтерактивні технології навчання практикують у роботі гуртка «Юні садівники» Вінницької обласної станції юних натуралистів під керівництвом Мигуна Павла Петровича. Суть інтерактивного навчання у профільних гуртках із садівництва у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учасників навчального процесу. Це співнавчання, взаємонаавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і гуртківець і ке-

рівник є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлектиують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Весь навчальний процес базується на практиці в плодовому саду чи розсаднику.

Основним завданням інтерактивного навчання саме у садівництві є відродження садівничого промислу на Поділлі та впровадження інтенсивної системи вирощування плодово-ягідних культур. Це вимагає активізації навчальних можливостей гуртківців замість переказування абстрактної, «готової» інформації, відірваної від їхнього життя і суспільного досвіду.

В багатьох випадках гурткова робота тісно переплітається з промисловим виробництвом садовини. Юні садівники проходять практику та виробниче навчання у фермерських господарствах, профільних науково-дослідних закладах.

Так гуртківці Тростянецького БДЮТ Сумської області проводять практичні заняття у плодовому саду фермерського господарства Поляковського В. М. Юннати Скала — Подільського дитячого парку Борщівського району до місцевого плодороз-

садницького господарства.

Учні 7-9 класів Гадинківської ЗОШ I-II ст. Гусятинського району Тернопільської області до фермерського господарства «Топаз». Напевне це сама краща форма засвоєння знань з садівництва.

Юні садівники Первомайської міської станції юннатів Миколаївської області (керівник Лук'янчук Людмила Василівна) навчаються основам залідання саду і організації території спеціалізованого плодорозсадницького господарства. В гуртку діти вперше пізнають поняття про собівартість продукції та прибутковість сільськогосподарського виробництва. Поруч з навчанням у гуртку, цікавими екскурсіями до плодорозсадницького господарства «Згу-

рівське» та виховними заходами юннати гуртка «Садоводи» проводять і дослідну роботу. Так гуртківцями проведено досліди «Визначення продуктивності маточних кущів суници садової великоплідної», «Сортовивчення перспективних сортів яблуні зимового строку досягнення», «Визначення проходження фенологічних фаз основними плодовими культурами», «Вивчення сили росту і пагоноутворюальної здатності однорічних саджанців яблуні різних сортів».

В ході самостійних досліджень учнями набуваються навички здійснення фенологічних спостережень, вміння проведення вимірювань та математичної обробки результатів досліду. А ще діти вчаться самостійно ана-

лізувати результати власної дослідної роботи, формулювати висновки дослідів, давати рекомендації щодо покращення проведення дослідницької роботи. В цьому навчальному році вихованці гуртка вирощують саджанці яблуні перспективного сорту Глостер, вивчають силу росту однорічок, морфологічні ознаки, скороплідність дерев сорту.

Основним нашим завданням є популяризація дитячих творчих об'єднань садівничого профілю, школи садівників Всеукраїнської заочної біологічної школи, а також забезпечення потреб школярів, учнівської та студентської молоді, іх батьків і широкого загалу в здобутті теоретичних та практичних знань, умінь та нави-

чок в галузі садівництва.

Також сприяння трудовому вихованню підростаючого покоління, екологічному мисленню, відродженню садівництва в Україні та вибору майбутньої професії.

Завдячуючи ряду організаційно-методичних заходів, що проводяться НЕНЦом («Всеукраїнські акції «Плекаємо сад», «Яблуко з дідусявого саду», «Україна-сад», та інші) садівництво набуває системного розвитку. Іншою складовою успіху в даному напрямку є ентузіазм керівників гуртків юних садівників. Склався постійний їх актив, який ми координуємо. На сьогодні успішно і змістовно функціонують 186 гуртків юних садівників.

Кращим серед них є:

- гурток юних садівників Манжелійської ЗОШ I-III ст. Глобинського району Полтавської області керівник — Товстолиткін Микола Григорович;
- гурток юних садівників Тростянецького ПДтЮ Сумської області, керівник — Мовенко Ольга Василівна;
- гурток юних садівників Надвінянської райСЮН Івано-Франківської області, керівник — Гаврилюк Михайло Григорович;
- гурток юних садівників Павлоградського райЕНЦ Дніпропетровської області, керівник — Тишкевич Володимир Тодосійович;
- гурток юних садівників Радсадівської ЗОШ Миколаївського району Миколаївської області, керівник — Дорідова Юлія Євгенівна;
- гурток юних садівників Рівненського комунального закладу «Станція юних натуралистів», керівник — Бобровська Валентина Анатоліївна.

Ще багато можна було б назвати кращих дитячих творчих об'єднань юних садівників та хотілося щоб подібних прикладів було значно більше, повсемісно і у найвіддаленіших куточках нашої країни.

Доречно зазначити що нині юннатівське садівництво розвивається завдячуочи фахівцям садівничої справи які проводять екскурсії для дітей, семінари-практикуми для дорослих тим самим поглинюють фаховий рівень, сприяють профорієнтації підростаючого покоління. При нагідно в цьому ракурсі хочемо відмітити:

- Поляківського Віталія Михайловича — садовода міста Тростянець, Сумської області;
- Романа Василя Івановича — садовода села Великий Раковець, Іршавського району Закарпатської області;
- Патолу Таїсю Іванівну — керівника ФГ «Топаз» с. Гадинківці, Гусятинського району, Терно-

пільської області;

- Родину Волкових — садоводів с. Донське, Сімферопольського району АР Крим;
- Фермерське господарство родини Зеленівських, Глибоцького району, Чернівецької області.

Пропаганду садівничих знань, кращий досвід роботи юних садівників висвітлюють багато засобів масової інформації: журнали «Паросток», «Огродник», «Дім, сад, город», газета «Земля годувальниця». Особливо хочеться відмітити журнал «Овочі і фрукти», де редактором працює наша вихованка Журавльова Любов Владиславівна, завдячуючи цьому виданню щомісячно виходить кращий досвід керівників гуртків-садівників, дитячі дослідницькі роботи. Поміж іншими перспективами розвитку нашої роботи вбачаємо:

- Розробку методичних рекомендацій, посібників, уточнень, програм, направлених на вирішення проблем трудового виховання учнівської молоді, розвиток дослідницької роботи дітей з садівництва та виноградарства у школах та позашкільних навчально-виховних закладах України;
- Вивчення, узагальнення та пропаганда кращого досвіду дитячих творчих об'єднань са-

дівничого профілю у школах та позашкільних закладах України;

- Забезпечення навчально-виховного процесу через різні форми юнатівської діяльності учнівської молоді, студентів ВНЗів (Вищих навчальних закладів) та вітологічної освіти широких верств населення;
- Створення та збагачення колекційного фонду плодово-ягідних культур на станціях юних натуралістів та сільських школах України;
- Організацію та проведення програми науково-дослідницьких робіт по садівництву та ви-

ноградарству.

З метою подальшого втілення напрямків різноманітних науково-дослідних та навчальної діяльності відділу, нами підтримуються тісні зв'язки з вченими різних науково-дослідних закладів України та закордону.

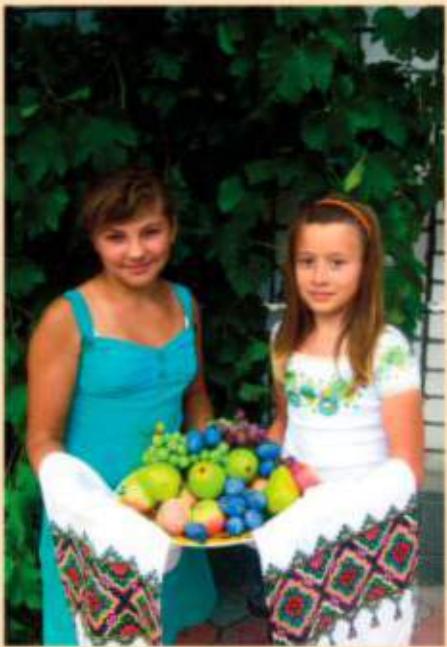
Найзмістовніші з них:

- Центральний ботанічний сад ім. Гришка – к. б. н Скрипченко Н. В., д.б.н., Клименко С.В.;
- Український науково дослідний інститут садівництва – к. сг. н.: О.Кузьминець, В.В.Павлюк, О.Д.Чиж, М.В.Матвієнко, М.Я.Хом'як та ін;
- Мліївський НДІ садівництва – д.с.г.н. Чупринюк В.Я., Ласкавий В.Г.

Також плідні зв'язки з Мелітопольським УНДІ зрошуваного садівництва, Севастопольською помологічною станцією, плодовоочевим факультетом НАУ.

Окрім наукових закладів лабораторія підтримує тісні зв'язки з фермерами, фахівцями сільськогосподарського виробництва, Державним комітетом по сортовивченню та збереженню сільськогосподарських культур, тощо. Вся співпраця з вище перерахованими категоріями направлена на створення та рецензування навчальних про-

грам, методично-інструктивних матеріалів, практичних порад, забезпечення посадковим матеріалом.

Міжнародне співробітництво лабораторії зводиться до обміну науковою інформацією та посадковим матеріалом сортів с.-г. культур. В цьому плані досить плідно співпрацюємо з Білоруським НДІ плодівництва – наукові співробітники В'ячеслав Борисевич та Сергій Соболев, Каземір Піотровський (Скерневіце, Польща), Джім Гільберт (Орегон, США).

Співробітництво виявилось досить вдале, ми отримуємо нові сорти плодових культур; для нас організована підписка 5 найменувань фахових журналів з Польщі «Sad novoseosni», «Ochrona roslin», «Schcolharstvo» і т. п. А також фахова література з садівництва та виноградарства сучасна «Помологія», «Нові сорти яблуні», «Слива» і т. д.

Науково-дослідна лабораторія садівництва – це єдиний науково-просвітницький осередок у північній частині України, що займається питаннями плодівництва, ягідництва, виноградарства та малопоширені плодово-ягідних культур виходячи з ґрунтово-кліматичних умов цьо-

го регіону. І є відомим осередком просвітницької діяльності серед широкого загалу садівників.

Тому наша лабораторія вже вдруге, з 3 по 5 жовтня 2012 року, проводить Всеукраїнський дитячий фестиваль «Україна – сад».

Учасниками фестивалю є кращі дитячі творчі об'єднання садівничого профілю закладів освіти України, очолювані керівниками об'єднань, що спеціалізуються на окремих розділах садівництва.

Цей захід проводиться з метою відродження садівництва в Україні, залученням до цієї благородної справи широких верств населення нашої країни, підвищення ефективності роботи на шкільних навчально-дослідних ділянках з садівництва, підготовки школлярів до активної професійної самореалізації

та підвищення рівня трудового виховання учнівської молоді. Програмою передбачено:

- Всеукраїнська трудова акція «День саду»;
- презентація виставки досягнень творчих учнівських об'єднань садівничого профілю;
- «Симиренківські читання» — захист науково-дослідницьких робіт у секціях: «Дослідницька робота в ягідниках», «Дослідницька робота у плодово-ягідному розсаднику»;
- проведення майстер-класів фахівцями у галузі садівництва (Мазур П. О., Мигун П. П., Лук'янчук Л. В., Мовенко О. В.);
- садівничий ярмарок, зустрічі з вченими;
- робота прес-центру, обмін досвідом роботи;
- навчально-пізнавальні екскурсії.

Запрошуємо всіх бажаючих.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЛАБОРАТОРІЯ САДІВНИЦТВА ТА ВИНОГРАДАРСТВА

ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛОГ ПОМОЛОГІЧНОЇ ТА АМПЕЛОГРАФІЧНОЇ КОЛЕКЦІЇ НЕНЦ

Помологія – наука про сорти плодових культур, а ампелографія – наука про сорти винограду. Основним об'єктом їх вивчення є сорт – конкретно визначена вегетативно розмножувана форма культурної плодової чи ягідної рослини, що має комплекс стійких господарсько цінних ознак і використовується в певних природніх та екологічних умовах як засіб аграрного виробництва. Кожен сорт має ряд притаманних лише йому морфологічних, біологічних та господарських ознак, за якими він відрізняється від інших сортів даної породи. Сорт є біологічною основою інтенсифікації плодівництва та інших галузей аграрного виробництва. Він забезпечує отримання високих врожаїв при мінімальних затратах праці та коштів. Є найбільш екологічно чистим засобом захисту від шкідників та хвороб. Науково-дослідна лабораторія Національного еколо-натуралістичного центру та її завідувач Мазур Петро Олександрович протягом багатьох років збирає колекцію сортів плодово-ягідних культур та винограду. Створено унікальний банк генетичної інформації. В нашій колекції – як старі класичні сорти так і нові досягнення у селекції плодових культур. Ми вважаємо, що створення і збагачення колекції – важлива державна справа. Тож закликаємо юних садівників та керівників гуртків, садівників-аматорів та професіоналів до співпраці, в результаті якої ви могли б створити великий чи маленький колекційний сад на своїй присадибній ділянці, в школі, станції юннатів, центрі позашкільної роботи. Можемо поділитися живцями плодових культур. В свою чергу нас нині цікавлять сорти таких культур: яблуня Феймез, Путівка, Рамбург вінницький, Зорі; сливи – Золота парча Есперена, Кatalонський шилінг, Онтаріо, Ренклод Бове; черешні – Пізня Ладе, Цешенська жовтнева та інші сорти.

КАТАЛОГ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР НЕНЦ

Кадел

ЯБЛУНЯ

1. А-9003
2. Аврора
3. Айдаред
4. Акагі
5. Акане
6. Альонушкіно
7. Амбасі
8. Амулет
9. Антей
10. Антоновка каменічка
11. Антоновка полуторафунтовая
12. Апорт Олександра
13. Арплет
14. Аромат де Варе
15. Аскольда
16. Балаклавське
17. Баркарола (колоновидна)
18. Бельфльор-китайка
19. Бені Шогун
20. Бісмарк
21. Біфорест
22. Бойкен
23. Болеро (колоновидна)
24. Боровинка
25. Боскоп
26. Брамслі пепін
27. Брейбурн
28. Валерія
29. Вельч (колоновидна)
30. Вільгельм
31. Віста бела
32. Вітлз (колоновидна)
33. Віtos
34. ВМ-41497
35. Внучка
36. Гала маст
37. Гевін
38. Гіbrid Штараса
39. Глостер 69
40. Голден делішес
41. Голден резістент
42. Голден смусі
43. Голдраш
44. Голдстар
45. Горо
46. Граф Еззо
47. Грінс лізв
48. Густава
49. ДА-6517
50. Данцігське ребристе
51. Делікатес
52. Делічія
53. Дельбарстівале
54. Демократ
55. Джеймс Грів
56. Джеймс Грів спур
57. Джонавельд
58. Джонаголд
59. Джонаголд-дакоста
60. Джонагоред
61. Джонадел
62. Джонамак
63. Джонатан
64. Джумбапом
65. Донешта
66. Едера
67. Елегія
68. Еліза
69. Елісонс оранж
70. Еліста
71. Ельстар
72. Ельшоф
73. Єва
74. Жигулівське
75. Жовтневе Дуки
76. Заграва
77. Заілійське
78. Зимове лимонне
79. Зимове Плисецького
80. Зоря Поділля
81. Іюньське раннє
82. Кадел
83. Кальвіль Донецький
84. Кальвіль Дюкена
85. Кальвіль Краснокутський
86. Кальвіль Мліївський
87. Кальвіль сніговий
88. Кармін де Сеневіль
89. КВ-1 (колоновидна)
90. КВ-102 (колоновидна)
91. КВ-43 (колоновидна)
92. КВ-5 (колоновидна)
93. Квінті
94. Київське зимове
95. Кіку-8
96. Кінг Девід
97. Коллет
98. Конфетне
99. КООП-10

Голдстар

Аскольда

Пінова

Едера

Еліза

Глостер

Флоріна

КАТАЛОГ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР НЕНЦ

Катерина

Чемпіон

Фіалка

Дельбар Жюбіле

- 100. КООП-13 (Редфрі)
- 101. КООП-22 (Джонафрі)
- 102. КООП-317
- 103. КООП-372
- 104. КООП-378 (колоновидна)
- 105. Корей
- 106. Купер-6
- 107. Ліберті сан
- 108. Лігол
- 109. Ліголіна
- 110. Лодел
- 111. Лоуред Ром Б'юті
- 112. Луїза
- 113. Луке
- 114. Мавка
- 115. Малинове оберлендське
- 116. Маліновий делішес
- 117. Мантуанське
- 118. Мекінтош
- 119. Мелба Пейт
- 120. Мелодія
- 121. Мелроуз
- 122. Мелроуз Бюмонт
- 123. Новамак
- 124. Новорічне
- 125. Нойра
- 126. Озарголд
- 127. Олімпійське
- 128. Орловська гірлянда
- 129. Орнамент
- 130. Оттава-341 (Рейндже)
- 131. Пам'ять Берендея
- 132. Папіровка
- 133. Пармен зимовий золотий
- 134. Пепін шафранний
- 135. Пепінка литовська
- 136. Перлина Києва
- 137. Піглома
- 138. Піглос
- 139. Пілот
- 140. Пінова
- 141. Пламенне
- 142. Подарунок Графський
- 143. Примула
- 144. Пріам
- 145. Пріма
- 146. Прісцила
- 147. Радостість
- 148. Райка
- 149. Ред Боскоп
- 150. Ред вел
- 151. Ред Ельстар
- 152. Ред Мак
- 153. Ред Міракле
- 154. Ренет золотий Пісгуда
- 155. Ренет канадський
- 156. Ренет Ландсберга
- 157. Ренет оранж Кокса
- 158. Ренет Симиренка
- 159. Росавка
- 160. Роял Ред Делішес
- 161. Рубін казахський
- 162. Рубінетта
- 163. Рубінове Дуки
- 164. Рубінола
- 165. Руж роже
- 166. Рум'яній альпініст
- 167. Сава
- 168. Саммеред
- 169. Санрайз
- 170. Сапфір
- 171. Світлиця
- 172. Серпневе
- 173. Симиренковець
- 174. Синап Алматинський
- 175. Синап білий
- 176. Синап Орловський
- 177. Сільвер Ріва (колоновидна)
- 178. Скіфське золото
- 179. Слава Англії
- 180. Слава миру
- 181. Слава переможцям
- 182. Сочинський велетень
- 183. Спадкоємець
- 184. Спайджолд
- 185. Спартан
- 186. Старк Ерлест
- 187. Старк Кримсон
- 188. Супермелред
- 189. Т-2 (колоновидна)
- 190. Таскан
- 191. Теремок
- 192. Тіролька французька
- 193. Тітовка
- 194. Топаз
- 195. Трайдент (колоновидна)
- 196. Уелсі
- 197. Уманське зимове
- 198. Ундіна
- 199. Файрсайд ред

Джонаголд

Arriva

Віл'ямс Прайд

Топаз

КАТАЛОГ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР НЕНЦ

Талгарська красуня

Таюча

Круноплідна

Долорес

- 200. Фантазія
- 201. Фламенко (колоновидна)
- 202. Флоріна
- 203. Фукутамі
- 204. Хевітус
- 205. Целеста
- 206. Циганка
- 207. Циганочка
- 208. Цуя Ріхард
- 209. Чарівне
- 210. Чемпіон
- 211. Чемпіон рено
- 212. Шарлот (колоновидна)
- 213. Шафран краснокутський
- 214. Ятака
- 215. SR-0523
- 216. 10\758
- 217. 11\577
- 218. 55-553
- 219. 89\29

ГРУША

- 1. Амфора
- 2. Анжеліс
- 3. Бале (Мадам Бале)
- 4. Бере Боск
- 5. Бере Арданпон
- 6. Бере Київська
- 7. Вікторія
- 8. Георгієвська рання
- 9. Горянка
- 10. Давід
- 11. Дево
- 12. Дельблаш
- 13. Дельбррат
- 14. Діколор
- 15. Деканка зимова
- 16. Еріка
- 17. Етюд
- 18. Жанна Д'арк
- 19. Золотовороцька
- 20. Ізумрудна
- 21. Іл'їнка
- 22. Конференція
- 23. Корсунська
- 24. Конкорд
- 25. Косуї (японська)
- 26. Кокосуї (японська)
- 27. Кримська зимова
- 28. Киргизька зимова
- 29. Красива
- 30. Кучерянка
- 31. Кюре
- 32. Ласточка
- 33. Лимонна мліївська
- 34. Лект'є
- 35. Лісова красуня
- 36. Ліра
- 37. Малівчанка
- 38. Молінг елізабет
- 39. Молдавська рання
- 40. Ніколай Крюгер
- 41. Ноябрська
- 42. Олімпік (японська)
- 43. Олів'є де Серр
- 44. Осінь Буковини
- 45. Парижанка
- 46. Пінголі (японська)
- 47. Приємна
- 48. Припрутська
- 49. Радана
- 50. Реале Турінська
- 51. Розіредбартлет
- 52. Старокримська
- 53. Старкримсон
- 54. Сокровище
- 55. Талгарська красуня
- 56. Тріумф Жодуаня
- 57. Тріумф Пакгама
- 58. Таюча різдвяна
- 59. Таюча Tipio
- 60. Ультра рання
- 61. Улюблена Клаппа
- 62. Цитоплазма
- 63. Чарівниця з Млієва
- 64. Черемшина
- 65. Чернівчанка
- 66. Шарль кон'є
- 67. Яблунівська
- 68. Якимівська
- 69. 23-13
- 70. 23-4 (Аромат Криму)
- 71. 56-25
- 72. 6-33 (Наталка)
- 73. 65-15
- 74. 77-26
- 75. 83-40

АБРИКОС

- 1. Гандзя

Реале Туринська

Ноябрська

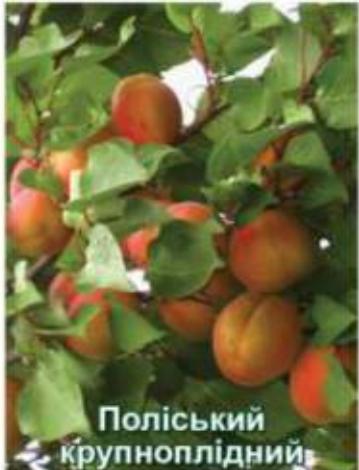

Діколор

Анжеліс

КАТАЛОГ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР НЕНЦ

2. Голдрідж
3. Джумбакот
4. Іранець
5. Канада
6. Лютежський
7. Особливий Денисюка
8. Угорський
9. Цегледі Бібер
10. Церковні куполи
11. NGJ-19

ЧЕРЕШНЯ

1. Вауханка
2. Випускниця
3. Всплеск
4. Гастінець
5. Киянка
6. Красуня Києва
7. Пам'ять Сюбарової
8. Приємна
9. Присадибна
10. Прощальна
11. Регіна
12. Розовинка мліївська
13. Ярославна

Дачниця

СЛИВА

1. Абат Артон
2. Абвіта
3. Аврора
4. Альбухара
5. Альвенна
6. Альонушка (японська)
7. Амерс
8. Афаська жовта
9. Ашатан
10. Балада
11. Беглянка
12. Балкарська
13. Білоруська жовта
14. Блюфрі
15. Богатирська
16. Буря
17. Валікатор
18. Вейлор (японська)
19. Вереснева
20. Віжен
21. Вікторія
22. Вірська
23. Вітебська рання

Президент

Алича Лихни

24. Волзька красуня
25. Волошка
26. Гайявата
27. Ганіта
28. Ганна Шпет
29. Гвардійська синя
30. Герман
31. Гібрид 10-22-7
32. Гібрид 9-27-12
33. Гігант (Вен'ямінова)
34. Гільберт
35. Давидовська
36. Демсон Bir Mekki
37. Донецька консервна
38. Донна Марія
39. Единбургська
40. Елген
41. Емма Ліперман
42. Енглебер
43. Етика з Млієва
44. Евразія-43
45. Єлена
46. Ісполінська
47. Калінко
48. Каліфорнійська
49. Кармен Блю
50. Катінка
51. Кахінта (японська)
52. Киргизька превосходна
53. Кишинівська рання
54. Король ранніх
55. Косалмінська
56. Кремова
57. Кубанська рання
58. Легенда
59. Лінкольн
60. Лувенська красуня
61. Меленхор
62. Мліївчанка
63. Місцева з Байбуз
64. Можан
65. Молодіжна
66. Монфор
67. Нальчикська
68. Ніагара
69. Нікітська фіолетова
70. Ода
71. Озарк Прем'єр
72. Опал
73. Осіння Шамаля

Персикова

Катинка

Киргизька
превосходна

Калінко

КАТАЛОГ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР НЕНЦ

Улюблена з Млієва

Чачакська лепотіка

Алича Глобус

Афаська жовта

- 74. Пам'ять Вавілова
- 75. Пасифік
- 76. Пембіна
- 77. Персикова
- 78. Превосходна
- 79. Президент
- 80. Прерис
- 81. Рання синя
- 82. Рання Храмова
- 83. Рання чорна (Цар)
- 84. Ренклод Альтана
- 85. Ренклод Горе Морана
- 86. Ренклод Карбишева
- 87. Ренклод красний
- 88. Ренклод ранній
- 89. Ренклод рожевий
- 90. Ренклод синій
- 91. Ренклод Старка
- 92. Ротунда
- 93. С-60
- 94. Сизий голубок
- 95. Синій птах
- 96. Сільвія
- 97. Сіянець Драя
- 98. Скороплідна (японська)

- 99. Сплендор
- 100. Стахановка
- 101. Стенлей
- 102. Стрінава
- 103. Сувенір Сходу (японська)
- 104. Суперіор
- 105. Суперниця
- 106. Топфіт
- 107. Трудівниця з Млієва
- 108. Тулеу Грас
- 109. Турчанка
- 110. Угорка Ажанска
- 111. Угорка велика пізня
- 112. Угорка гіантська
- 113. Угорка донецька
- 114. Удліньонна
- 115. Улюблена з Млієва
- 116. Улюблена Храмова
- 117. Фаворитка султана
- 118. Фінікова
- 119. Фіолетово-червона
- 120. Ханум
- 121. Цукатна
- 122. Чачакська лепотіка
- 123. Чачакська найболія

- 124. Чачакська рання
- 125. Штутгарт
- 126. Юбілеум
- 127. Яєчна темно-синя
- 128. Яєчна червона
- 129. Янтарна
- 130. Beatty (японська)
- 131. Mount Royal

АЛИЧА

- 1. Гек
- 2. Генерал
- 3. Глобус
- 4. Граніт
- 5. Дончанка
- 6. Жемчужина
- 7. Колоновидна
- 8. Кубанська комета
- 9. Кубанська рання
- 10. Лихни
- 11. Метдейська
- 12. Подарунок Санкт-Петербургу
- 13. Путешественница
- 14. 629Д

Ренклод Уленса

Алича Колоновидна

ПОЛУНИЦЯ

- 1. Вендсвіл 7
- 2. Гіганта
- 3. Десна
- 4. Йосип Магомет
- 5. Луна
- 6. Маршал
- 7. Машенька
- 8. Ольвія
- 9. Пегас
- 10. Фестивальна ромашка
- 11. Хумі Гранде
- 12. Чамора Тарусі

Ольвія

СМОРОДИНА ЧОРНА

- 1. Аметист
- 2. Амулет
- 3. Блек Меджик
- 4. Київський велетень
- 5. Краса Львова
- 6. Софіївська
- 7. Сюта київська
- 8. Чернеча
- 9. Ювілейна Копаня
- 10. Ядрьона

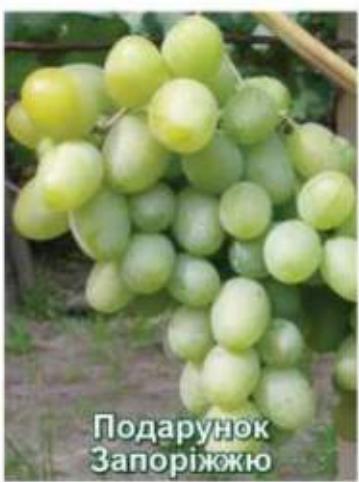
Софіївська

КАТАЛОГ АМПЕЛОГРАФІЧНОЇ КОЛЛЕКЦІЇ НЕНЦ

Арочний

1. Агат донський
2. Азалія
3. Алий
4. Аліна
5. Ананасний
6. Ананасний ранній
7. Анжеліка (Ксенія)
8. Антоній великий
9. Анюта
10. Аркадія
11. Армалага
12. Арочний
13. АТ 5-2
14. Атаман
15. Бастра
16. Біліна
17. Благовест
18. Богат'яновський
19. Бордова мантія
20. Богун
21. Болгарія
22. Брат Русмола
23. Буфало
24. Ванюша
25. Велика
26. Виктор
27. Вишенька
28. Вікінг
29. Вікторія
30. Водограй
31. Восторг білий
32. Восторг ідеальний
33. Галбена ноу
34. Геліос
35. Гібрид №18
36. Голдиши mish
37. Гориздра 19
38. Граф Монте Кристо
39. Гриф
40. Гурман лакомка
41. Гурман ліхтарик
42. Гурман ранній
43. Д-200
44. Деметра
45. Денал
46. Долгожданний
47. ЕА-43
48. Елегант
49. Ельф
50. Єлена
51. Зарніца
52. Зілга
53. Ілюмінка
54. К-799
55. К-878 (Ніжний)
56. К-74
57. Капітан
58. Кардинал АЗДС
59. Кармакод
60. Кармен
61. Кеша двостатевий
62. Кеша1 (Талісман)
63. Кира
64. Кишмиш запорізький
65. Кишмиш променистий
66. Кишмиш червоний
67. Кодрянка
68. Кодрянка клон 218
69. Костя (1-83/29)
70. Красотка
71. Ладанний
72. Левокумський
73. Лівія
74. Лора
75. Льолік
76. Любава
77. Люсіль
78. Марадона (ПГ-12)
79. Марсело
80. Мержніан
81. Монарх
82. Н-10-24
83. Н-15-56
84. Надійний
85. Надія АЗДС
86. Надія аксайська
87. Надія УкрНДІ
88. Наталья (Н-30)
89. Находка
90. Ніагара
91. НіЗіна
92. Ніна
93. Нінель
94. Новий подарунок Запоріжжю
95. Онтаріо
96. Осінній чорний
97. Парижанка
98. Пегас
99. Первозваний
100. Пісня (OV-6ПК)

Подарунок
Запоріжжю

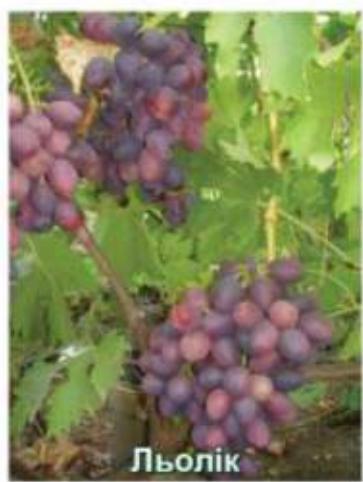
Подарунок Войтович

Плевен

Тимур

Лъолік

Аркадія

Юля

КАТАЛОГ АМПЕЛОГРАФІЧНОЇ КОЛЛЕКЦІЇ НЕНЦ

Преображеніе

Страшенський

Богун

101. Пам'яті Смольнікова	135. Тимур
102. Пам'яті Леонова	136. Тимур рожевий
103. Платовський	137. Тігін
104. Плевен (Августін)	138. Тузловський велетень
105. Подарунок Войтов	139. Уїнчель
106. Подарунок Запоріжжю	140. Фестіве
107. Подарунок Україні	141. Фея (Людмила)
108. Поклінктон	142. Фортунна
109. Преображеніс	143. Хаджибейя тип
110. Прозорий	144. Цица капрій рашіє
111. Прометей	145. Чорний палець
112. Райський	146. Чорний смарагд
113. Рогачевський	147. Шарада
114. Рождественський	148. Шасла Гальюнаса
115. Рубіновий ювілей	149. Ювендана
116. Рожевий б/н	150. Ювілей Кострикіна
117. Ромулюс	151. Ювілей Новочеркаська
118. Рошфор	152. Юля (Сіянець Лори)
119. Роял роуз	153. Юліан
120. Румба	154. Юодупе
121. Русбол	155. ЮХД
122. Русмол ранній	156. FVA-5-3
123. Руський конкорд	157. FVK -4-2 Білий КоКл
124. Саманта	158. FVK -7-9
125. Сашенька	159. FVV-4-1
126. СВЧМрія	160. PZV-4-7
127. Серафимовський	161. PZV-5-3
128. Сенека	162. R-65
129. Сільва	163. 217-40-3-6
130. Слава	164. 32-78
131. Страшенський	165. II-8-5A
132. Супер екстра	166. V-52-46 Суперплевен
133. Сфінкс	167. VI-20-8-2 Аполон
134. Табу	168. VIII-1-57

Ананасний

Геліос

Кеша

СУЧASNІ СОРТИ ВИНОГРАДУ

П.О. МАЗУР

зав.науково-дослідної лабораторії садівництва НЕНЦ

Останнє десятиліття в Україні ознаменувалося соціальним вибухом у виноградарській культурі. Ця галузь сільськогосподарського виробництва як ніяка інша розвивається семимильними кроками. З однієї сторони в цей час сформувалася ціла армія виноградарів-професіоналів, тому що сказати «аматорів» і язик не повертається, адже наші виноградарі мають багаторічний досвід роботи, використовують найсучасніші агротехнічні прийоми, засоби захисту рослин, регулятори росту і, ясна річ, випробовують нові сорти й гіbridні форми. А головне — вирощують виноград на сотнях гектарів. Попит на них породив і пропозицію — з'явилися десятки народних селекціонерів, що базуються на серйозній науковій базі профільних науково-дослідних установ, а заодно й дилетантів від виноградарства. Всі вони видають «на гора» сотні гіbridних форм із голосними назвами й неймовірно утішними описами господарських ознак, але далеко не кожна форма на практиці

відповідає опису. Тому наше завдання й полягає в тому, щоб випробувати нові гіbridні форми на цій місцевості й дати їм об'ективну оцінку. При цьому далеко не всі нові гіybridні форми потрапили в наше поле зору. Всі ці форми та й самі селекціонери так чи інакше пов'язані з відатним виноградарем-селекціонером Іваном Олександровичем Кострикіним з Новочеркаського НДІ виноградарства ім. Я.І.Потапенка. Для тисячів виноградарів на пострадянському просторі Іван Олександрович є вчителем, натхнеником і наставником у виноградній справі. Він вивів не тільки унікальні сорти винограду, але й виростив цілу плеяду учнів як у Всеросійському науково-дослідному інституті виноградарства ім. Я.І.Потапенка, де проробив все своє життя, так і за його стінами: це й Віктор Крайнов і Євгеній Ключіків, і Євгеній Павловський, і Василь Капелюшний і багато інших виноградарів. Ну й головне селекційне досягнення Івана Олександровича — це донька Світлана Красохіна, ко-

I.O.КОСТРИКІН

Кострикін Іван Олександрович (17.02.1939 - 26.07.2009) - видатний учений в галузі виноградарства, селекціонер. Розроблений ним метод прискорення селекційного процесу дозволяє передати на сортовипробування сорт винограду за 6-8 років, що удважається звичайного. При участі І.О. Кострикіна виведено більше 20 нових сортів винограду: Восторг, Агат донський, Русмол, Русбол, Русвен, Фея, Кишмиш новочеркаський, Мускат аксайський, Станичний, Баклановський, Талісман (Кеша-1), Алекса й ін. Опублікував 176 наукових друкованих праць; йому належить 12 авторських посвідчень на сорти винограду. Будучи родоначальником цілої родини нових стійких сортів і г. ф. винограду, Іван Олександрович створив не тільки прийоми прискорення селекційного процесу, стійкі сорти і г. ф. винограду, але й наукову школу, об'єднав навколо себе людей, здатних творити, очолив авторський колектив по виведенню нових гібридних форм винограду.

тра продовжила справу свого батька в селекції винограду. «Іскрою Божою» називають також виноградарі сорт винограду Восторг білий; виведений ученим цей сорт є еталоном комплексстійких сортів винограду. Так, ще «божим провидінням» називають гібридну комбінацію Івана Олександровича Фрумоаса Албе × Восторг (FV) — від якої пішло багато чудових сортів: Талісман, Тимур, Елегант та інші. А вони вже в наступних поколіннях дали: Подарунок Запоріжжю, Богатяновський, Монарх, Новий Подарунок Запоріжжю, Преображеніє, Сенсацію й багато інших сортів і гібридів. Саме те, що становить основу сортименту всіх виноградників Росії, Білорусі, України й багатьох інших країн. Тобто творчість Кострикіна — це революція у виноградарстві, що можуть оцінити ті, у кого ростуть його сорта винограду.

В цьому описі ми зосередимо свою увагу на нових і перспективних, на наш погляд, гібридних формах, в той же час до сучасного сортименту сортів сміливо потрібно віднести і відносно старі, перевірені часом сорти: Талісман, Лора, Аркадія, Кодрянка, Кишмиш Променистий та багато інших гарних сортів.

Доречно зазначити, що найкращі гібридні форми винограду, що отримані останніми роками — це результати Кострикінської селекційної програми «Рожева хмаря»: Софія, Лівія, Прометей — В. В. Загорулько; Румба, Ксенія, Ювілей Новочеркаська, Гурман — В. М. Крайнова; Юліан, Сенсація, Джовані — В. У. Капелюшного, Імператорський — А. А. Голуба; Атлантик, Пам'яті Хирурга — Є. Г. Павловського. Це далеко не повний перелік нових гібридних форм з рожево забарвленою ягодою. Досить часто вони

геть не забарвлюються в рожевий колір або мають доволі бліде забарвлення. Це пов'язано насамперед з погодними умовами: дуже спекотна, без температурних перепадів, літня погода не сприяє забарвленню рожевих ягід. Для уникнення цієї вади на грона доцільно одягати мішечки з агроволокна — і від ос будуть захищені, і забарвлення з'явиться значно інтенсивніше. Другий момент — напрочуд схожі між собою ці перспективні гібридні форми: коли своїм дітям приніс на дегустацію Преображеніє, Юліан і Віктор. «А в чому між ними різниця?» — поставили вони традиційне питання.

Знайомство з сучасними селекційними досягненнями розпочнемо з Преображення. За об'єктивними оцінками виноградарів це саме вдале досягнення В.М. Крайнова. Родовід цієї гібридної форми Віктор Миколайович замовував, та досвідчені виноградарі дивлячись на форму і забарвлення ягоди, здогадуються, що в гібридизації цієї форми брав участь Ризамат. Очевидно, що це Талісман × Ризамат, або Талісман × суміш пилку. Одним словом, про це можна лишень здогадуватися. До цієї батьківської пари належать вищезгадані Преображеніє, Юліан, Віктор, Потомок Ризамата, і очевидно Ювілей Новочеркаська та Ксенія і, ясна річ Сенсація. На сьогоднішній день з цієї батьківської пари Сенсація В. У. Капелюшного вважається самою «гламурною» гібридною формою. Достовірно ніхто на своєму винограднику не бачив, хоча ходять різні чутки та легенди про її вирощування. Та Василь Ульянович стверджує, що до осені 2011 року Сенсації нікому не давав. А на скільки вона ефектна покаже час.

ПРЕОБРАЖЕНІС

Форма дуже раннього строку дозрівання. В умовах Києва дозріває в другій декаді серпня. Кущ дуже великої сили росту та високою пасинкоутворюючою здатністю. Квітка двостатева. Грони конічні або безформені, середньої щільності, іноді пухкі, масою 700-1500 г. Ягоди подовжено-овальні, дуже великі, середньою масою 10-15 г, рожеві, гармонійного смаку. М'якуш соковито-хрумкий, шкірочка середньої товщини. Пагони визрівають задовільно. Стійкість до грибкових хвороб на рівні 3,5-4 бали, вимагає обов'язкового укриття кущів на зиму. Транспортабельність і товарність дуже висока. Форма здатна давати другий повноцінний урожай на пасинках, що актуально для південних регіонів.

Преображеніс

ДЖОВАНІ

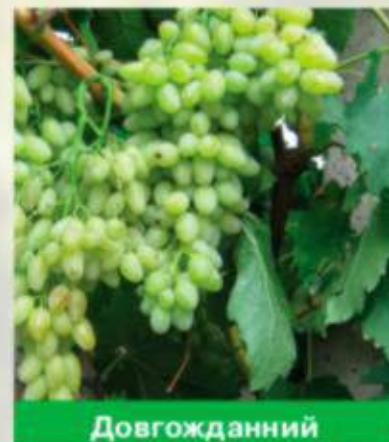
Гіbridna форма винограду селекції В. У. Капелюшного раннього строку дозрівання (115 днів). Кущі сильнорослі, при перевантаженні врожаєм ріст та визрівання лози сильно пригнічуються. Гrona дуже великі 500-700 г, помірної щільності, рівні й дуже гарні, без горощення. Ягоди дуже великі 36-34 × 26-24 мм, масою 10-12 г, сосковидні, при дозріванні темно-вишневого кольору. М'якуш м'ясисто-соковитий з високим цукронакопиченням і легким мускатом, приемного смаку. Урожай довго зберігається на кущах, не втрачає товарних якостей. Стійкість до хвороб — 2-2,5 бала. У вологу погоду бажано проводити 1-2 профілактичних обприскувань. Товарність і транспортабельність гарні.

Джовані

ДОВГОЖДАННІЙ

Гіbridna форма винограду селекції В. М. Крайнова (Талісман × Кишиш Променистий), раннього терміну дозрівання, в умовах Києва це припадає на другу декаду серпня. Кущі вище середньої сили росту. Гrona великі - 500-800 г, конічної форми, середньої щільності. Ягоди білі, великі, продовгувато-сосковидні, середньою масою 8-9 г. М'якуш м'ясисто-соковитий, шкірочка тонка, смак гармонійний. Гіbridna форма відрізняється тим, що в гроні одночасно зустрічаються ягоди зrudimentами (м'яконасінні) і з насінням. Визрівання лози гарне. Стійкість до міldью та oїдіуму на рівні 3,5-4,0 балів, вимагає обов'язкового вкриття кущів на зиму.

Довгожданний

ЗОРЯ НЕСВІТАЯ

Кажуть, що це найвдаліша гіbridna форма селекції Євгенія Павловського. Вона отримана від схрещування сортів Талісман×Кардинал. Дуже раннього терміну досягнення (100 - 105 днів); в нас досягає в середині серпня. Кущ сильнорослий, квітка двостатева. Гronи ошатні, великі до 1 кг вагою. Ягоди дуже крупні вагою 10-12 г, овальної форми, темно-червоного кольору з хрумким м'якушем та мускатним ароматом, транспортабельні. Визрівання лози та укорінюваність чубуків відмінні.

Зоря несвітая

Кармен

Лівія

Льолік

Монарх

КАРМЕН

Столова гібридна форма Є.Г.Павловського (FVC94-3 × Надія АЗДС), раннього терміну досягнення. Кущ сильнорослий, квітка двостатева. В наших умовах врожай досягає в 20-х числах серпня, відзначається високою товарністю грон. Грона ошатні, великі, масою 600-800 г і більше, середньої щільності, видовжені. Ягоди вагою 6-8 г, овальної форми, чорного кольору з блакитним пруїновим нальотом, смак простий, гармонійний. Визрівання лози та укорінюваність чубуків відмінні. Стійкість до мільдю та оїдіуму вище середнього, форма не стійка до сірої гнилі.

ЛІВІЯ

Столова гібридна форма винограду селекції В.В. Загорулько раннього строку дозрівання. Квітка двостатева. Грона великі, довжиною 25 см і більше, циліндричні, середньо-щільні, масою до 1 кг, та величими рожевими ягодами вагою 9-12 г, з добрим цукронакопиченням та яскраво вираженим мускатним ароматом, що зберігається в ягоді після дозрівання до 30 днів. Врожай оїдіумом практично не вражається. Кореневласні насадження сильнорослі. Визрівання однолітніх пагонів повне, при перевантаженні врожає на 70-80 %. Обрізка плодоносних лоз на 2-6 бруньок. Вегетаційний період від початку розпускання бруньок до знімної зрілості ягід 105-110 днів. Стійкість до мільдю, оїдіуму — 3,5-4 бали, необхідна профілактична обробка фунгіцидами.

ЛЬОЛІК

Гібридна форма селекції Є. Г. Павловського (Гібрид 41 × Бакланівський), раннього терміну досягнення. Достигає в середині серпня (110 днів). Кущ сильнорослий, квітка двостатева. Грони крупні, масою 500-600 г, округлої форми та помірної щільності. Ягоди великі 6-9 г, овальні, червоно-фіолетового кольору. М'якуш щільний, смак гармонійний, врожай довго зберігається на кущах. Стійкість до хвороб нижче середньої, на рівні 3-х балів. Форма потребує укриття на зиму.

МОНАРХ

Гібридна форма винограду селекції Є. Г. Павловського (Талісман × (Кардинал+суміш пилку)), ранньо-середнього строку дозрівання. Квітка двостатева. Дозріває в другій половині серпня. Грона великі 500-600 г, ошатні, без горошиння. Ягоди овальні, жовті. Дуже великі одномірні 36 × 26 мм, масою до 15 г. М'якуш щільний, шкірочка з'їдається легко. Смак гармонійний, з легким мускатним ароматом. Урожай довго зберігається на кущах без втрати товарних якостей. Лоза визріває добре, чубуки цієї форми добре вкорінюються в розсаднику. Форма має непогану стійкість до оїдіуму та мільдю на рівні 1,5-2 балів. Врожай досягає на 5-7 днів раніше ніж у Талісмана. Ягоди можуть довго висіти на кущі. Мало вражаються осами.

НОВИЙ ПОДАРУНОК ЗАПОРІЖЖЮ

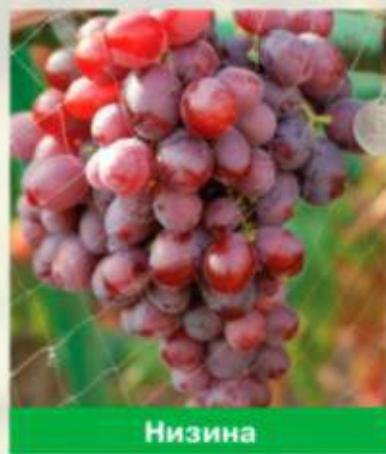
Нова столова форма винограду Є.О.Ключикова (Подарунок Запоріжжю × Восторг), дуже сильноросла, квітка двостатева. Окремі грона вагою до 1,8 кг; циліндрично-конічні, щільні. Ягоди великі (9-11 г), подовжені, білі, м'якоть і шкірочка щільні, гармонійного смаку. Транспортабельність висока. Відносно стійкий до хвороб. Морозостійкість до -24°C. Обрізка лози на 6-8 вічок. В Києві дозріває 25 серпня - 1 вересня.

Н.Подарунок Запоріжжю

НИЗИНА

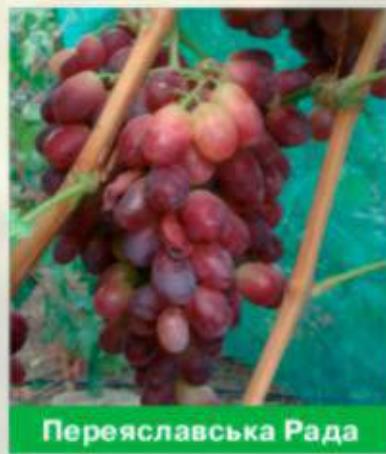
Столова форма винограду селекції В. Н. Крайнова (Талісман × Томайский), середнього строку дозрівання. Тривалість вегетаційного періоду становить 125-130 днів. В умовах Києва дозріває наприкінці серпня - початку вересня. Грона крупні (600-700 г, окремі до 1,5 кг), циліндроконічні, середньої щільності. Ягоди великі і дуже великі, овальні, середня маса 10-12 г, червоно-фіолетові, гармонійного смаку. М'якуш м'ясисто-соковитий. Цукристість 17-18 %, кислотність 8-9 г/л. Стійкість до мільдю порядку 3-х балів, сильно вражається оїдіумом, хоча досить стійкі до сирої гнилі.

Низина

ПЕРЕЯСЛАВСЬКА РАДА

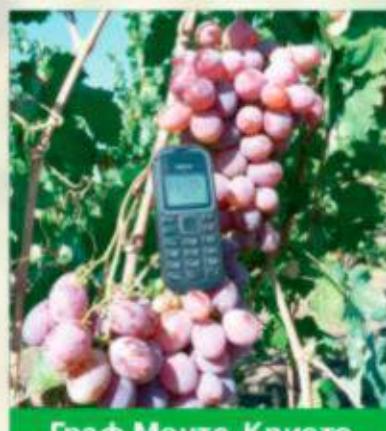
Столова гібридна форма невідомого походження, раннього строку досягнення (110-115 днів). Кущі сильнорослі, лоза визріває добре. Чубики Переяславської Ради гарно вкорінюються, дають посадковий матеріал високої якості. Квітка двостатева, в наших умовах закладає пімрний врожай. Грона крупні, округлої форми, вагою 600-800 г. Ягоди від світло-рожевого до темно-вишневого забарвлення, вагою 8-10 г, одномірні, злегка видовжені форми, не тріскаються при перепадах вологи. М'якуш м'ясисто-соковитий, з медово-карамельним смаком. Форма відносно стійка до мільдю, оїдіуму та сирої гнилі, на рівні 2-2,5 балів.

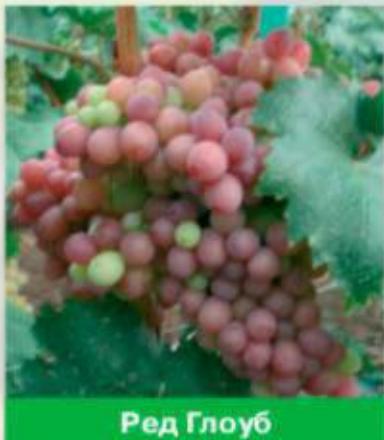
Переяславська Рада

ГРАФ МОНТЕ-КРИСТО

Столова форма винограду ранньо-середнього строку дозрівання. Кущі великої сили росту, квітка двостатева. Грона дуже великі маючи до 1 кг, товарні. Ягоди вагою 8-12 г, одномірні, овальної форми, щільні, бордового кольору, без горошин. М'якуш м'ясистий, ароматний, з гарним цукронакопиченням. Визрівання лози дуже гарне. Укорінюваність чубуків висока. При посадці саджанців на постійне місце, урожай можливо одержати на 2 рік після посадки. Ця форма схильна до перевантаження. Навантаження на кущ 30-35 вічок, обрізка 6-8 вічок. Урожай довго зберігається на кущах, не втрачаючи товарних якостей. Форма відносно стійка до мільдю та оїдіуму.

Граф Монте-Кристо

Ред Глоуб

РЕД ГЛОУБ

Каліфорнійський сорт, відомий з 1980 р., середньо-пізнього строку дозрівання. Кореневласні кущі слабо- або середньорослі, залежно від ґрунтово-кліматичних умов. Грона дуже великі, середньою вагою 1 кг, конічні, середньої щільності. Ягоди крупні, округлі, вагою 10-15 г, червоні. М'якуш м'ясисто-соковитий, приемного смаку з нейтральним ароматом. Сорт краще вдається на великих формуваннях. Чутливий на високий рівень агротехніки. Обрізка на 6-8 вічок. Після цвітіння нижня частина грона видаляється. На фоні високої агротехніки ягоди можуть досягти діаметра 4 см і ваги більше 20 г. Здатність до зберігання Ред Глоуб дуже гарна, виноград може зберігатися до 3 - 4 місяців. На сьогоднішній день це самий популярний в світі сорт.

Сенсація

СЕНСАЦІЯ

Нова столова гібридна форма селекції В. У. Капелюшного (Талісман × Ризамат), дуже раннього терміну досягнення (до 100 днів). Кущ сильнорослий, лоза визріває дуже добре, чубуки гарно укорінюються. Грона крупні 700-1500 г, середньої щільності. Ягоди по формі та забарвленню нагадують Ризамат (16-22 г вагою), одномірні, осами практично не вражаються. Доволі стійкі до мільдью, оїдіуму та сірої гнилі на рівні 2-2,5 балів. Має досить високу врожайність, тому навантаження на кущ необхідно нормувати. Навантаження на кущ 40-45 вічок. Обрізка на 8-10 вічок. Товарність та транспортабельність врожаю високі.

Софія

СОФІЯ

Столова форма винограду селекції В.В. Загорулько, раннього строку дозрівання. Вегетаційний період від початку розпускання бруньок до знімної зрілості ягід 110 - 115 днів. Кореневласні насадження сильнорослі, чубуки добре вкорінюються, мають добре розвинену кореневу систему. Обрізка на 4 - 8 бруньок. Пагони визрівають рівномірно й повністю, варто уникати внесення надлишку азотних добрив. Ягоди великі й дуже великі, рожевого кольору, яйцеподібної форми. М'якуш м'ясисто-соковитий, з мускатним ароматом. У найбільших ягодах по 1-2 насінні. Квітка функціонально жіноча. Стійкість до мільдью та оїдіуму 3,5 - 4 балів. Необхідна профілактична обробка фунгіцидами.

Супер-Екстра

СУПЕР-ЕКСТРА

Столова форма винограду селекції Є. Г. Павловського (Талісман × (Кардинал + суміш пилку)). Строк дозрівання ягід дуже ранній. Кущі сильнорослі. Гібридна форма з двостатевим типом квітки. Грона масою 350-600 г. Ягоди великі, яйцеподібні, білі, по формі і кольору дуже схожі на ягоди сорту Аркадія. Середня маса ягоди - 7-9 г, смак гармонійний, м'якуш м'ясисто-соковитий.

СФІНКС

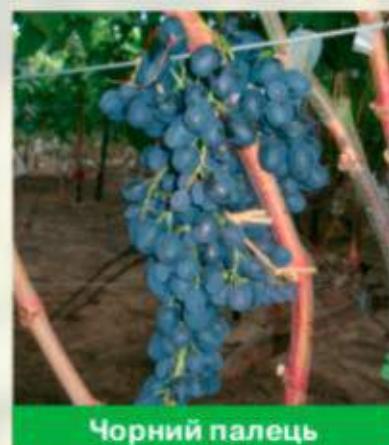
Столова форма винограду В.В. Загорулько (Страшенський × Тимур), дуже раннього строку дозрівання (100-105 днів). Листки великі, середньорозсічені. Квітка двостатева. Грона великі, циліндрично-конічні. Ягоди великі 6-9 г, темно-синього кольору, із хрусткою м'якоттю, гармонійного смаку. Кущі сильнорослі. Форма ягод в гронах варіє від овальної до яйцеподібної. Однорічні пагони визрівають дуже добре. Черенки добре вкорінюються. Обрізка лози на 4-6 вічок. Навесні вічки цієї форми розпускаються пізно, що часто вберігає її від зворотніх травневих заморозків. Стійкість до захворювань доволі висока - 2-2,5 балів. Морозостійкість до -23°C.

Сфінкс

ЧОРНИЙ ПАЛЕЦЬ

Гіbridна форма невідомого походження. Потрапила в нашу ампелографічну колекцію від оригінатора В.Калугіна. Характеристики сорту зовсім не відповідають ізраїльському Чорному пальцу, що опубліковано на сайті Vinograd.org. Кущ сильнорослий, в наших умовах лоза визріває не зовсім добре, очевидно із-за сильної вразливості форми оїдіумом і мільдю. Квітка двостатева. Грона вище середнього розміру 300-500 г, видовженої форми, нещільні. Ягода вагою 5-7 г, яйцевидної форми, темно-синього кольору, простого солодкого смаку. Рудименти зовсім не відчуваються. Доволі врожайна форма. Для гарного цукронакопичення та своєчасного визрівання врожаю суцвіття і зав'язь потрібно проріджувати. Сильно пошкоджується грибковими хворобами.

Чорний палець

ЮВІЛЕЙ НОВОЧЕРКАСЬКА

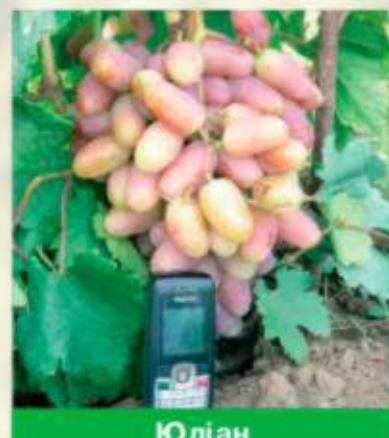
Гіbridна форма винограду раннього строку дозрівання. Сила росту куща велика. Квітка двостатева, запилюється добре. Грено конічне, середньої щільності, велике, масою 0,7-1,5 кг. Ягода видовжено-овальна, ніжно- рожева, вагою 10-15 г, гармонійного смаку. М'якуш м'ясисто-соковитий, з гарним цукронакопиченням, шкірочка при з'їданні не відчувається. Урожайність висока. Лоза визріває добре. Стійкість до грибкових хвороб підвищена (2,5-3 бали). Заявлена морозостійкість -23 °C.

Ювілей Новочеркаська

ЮЛІАН

Столова форма винограду селекції В.У.Капелюшного (Талісман × Ризамат) раннього строку дозрівання (95-105 днів). Квітка двостатева. Кореневласні посадки сильнорослі. Грона великі, вагою 300-500 г, схожі за формою на батьківський сорт Ризамат, на довгій плодоніжці, середньо-щільні. Ягоди великі, вагою 8-12 г, сосковидні, рожевого кольору. Сmak ягід гармонійний, мякуш щільний, хрумкий, шкірочка тонка, при підданні майже не відчувається, з гарним цукронакопиченням. Лоза визріває рано й майже на всю довжину приросту, чубики добре укорінюються. Осами практично не вражається. Навантаження на кущ 40-45 вічок, обрізка 8-10 вічок. Для одержання високоякісного врожаю необхідне нормування гронаами й суцвіттями.

Юліан

ЮПІТЕР

Безнасінний сорт винограду, раннього строку дозрівання. Отриманий в університеті штату Арканзас (США) у 1998 році. Його родовід не вказується, але судячи по опушенному листю та вусиках на кожному вузлі в його сортотворені приймав участь лабрусковий (ізабельний) виноград. Кущі середньорослі. Грома середні вагою 200-250 г. Ягоди великі, вагою 4-5 г, синьо-червоного кольору при повному дозріванні. М'якуш м'ясисто-соковитий, гарного смаку з легким мускатним ароматом. Шкірочка тонка, міцна. Безнасінний сорт, іноді зустрічаються невеликіrudimentи. Цукронакопичення до 21%. Урожайність висока - 30-50 кг з куща.

Юпітер

Водограй

Богатяновський

Надія Аксайська

ВОДОГРАЙ

Столова гібридна форма винограду селекції В. В. Загорулько (Аркадія × Кишмиш Променистий); раннього строку дозрівання. Квітка двостатева. Грома великі, довжиною 25 см і більше, циліндричні, середньо-щільні. Ця гібридна форма має великі грома масою до 1 кг, та великими рожевими ягодами вагою 9-12 г, з добрым цукронакопиченням та яскраво вираженим мускатним ароматом, що зберігається в ягоді після дозрівання. Врожай оїдіумом практично не вражається. Кореневласні насадження сильнорослі. Визрівання однолітніх пагонів повне, при перевантаженні врожаєм - 70-80 %. Обрізка плодоносних лоз - на 4-6 бруньок. Вегетаційний період від початку розпускання бруньок до знімної зрілості ягід 105 - 110 днів.

БОГАТЯНОВСЬКИЙ

Столова гібридна форма винограду селекції В. М. Крайнова (в гібридизації цієї форми ймовірно також приймав участь сорт Талісман); ранньо-середнього строку дозрівання, в умовах Києва дозріває в кінці серпня. Кущі великої сили росту. Грома великі, масою до 1 кг, конічні, середньої щільності. Ягоди дуже великі, 9-12 г, яйцеподібні, золотистого кольору, гармонійного смаку. М'якуш м'ясисто-соковитий, шкірочка середньої щільності, легко з'їдається. Пагони визрівають добре. Морозостійкість -23°C. Потребує укриття на зиму. Транспортабельність і товарність високі. Стійкість до мільдю 3 бали, до оїдіуму 3,5 балів, стійкий до сірої гнилі.

НАДІЯ АКСАЙСЬКА

Столова форма винограду селекції В. У. Капелюшного (Талісман × Аркадія); раннього строку дозрівання (110-115 днів). Кущі середньої сили росту. Квітка двостатева. Грома великі й дуже великі, масою 700-1200 г, окремі до 4 кг. Маса ягоди 8-12 г і більше, продовгуваті, при повному дозріванні з легким мускатним ароматом. При наявності старої деревини врожайність різко підвищується й сприяє одержанню великих і товарних гром. Навантаження на кущ 30-35 вічок, обрізка на 4-6 вічок. Товарність і транспортабельність гарні. У вологу погоду рекомендовано проводити 1-2 профілактичних обприскувань проти грибкових хвороб.

Яблоня. Современные сорта

П.А.Мазур

Среди плодовых культур, выращиваемых в мире, яблоня занимает третье место, уступая пальму первенства лишь бананам и цитрусовым. Однако, в странах с умеренным климатом, это дерево — безусловный лидер. У нас в Украине более половины садовых площадей и валового сбора плодов принадлежит яблоне. Сортовое разнообразие яблок позволяет употреблять их свежими на протяжении всего года; это прекрасный витаминный и диетический продукт. Кроме того, яблоки — это универсальное сырье для изготовления высококачественных продуктов их переработки: соков, вина, компотов, мармеладов, сухофруктов и др.

Выбор нового сорта представляет определенную сложность, поскольку на сегодняшний день в мировом садоводстве существует более 20 тысяч сортов яблони, и с каждым годом их численность увеличивается. В то же время не стоит забывать и классические сорта: во-первых, они нравятся по традиции («...если у моего деда

росли Боровинка, Симиренко и Белый Налив, значит, они должны расти и в моем саду»). Во-вторых, старые сорта все еще на высоте: разве может сравниться какой-нибудь зимний сорт с Ренетом Симиренко, выращенным в Мелитополе? А для технической переработки пока нет лучшего сорта, чем Антоновка.

Новые сорта плодовых культур считаются очередным шагом в эволюции, у них хозяйственное ценное признаки по идеи должны быть значительно лучше, чем у родительских форм. Но проявляются они лишь при определенных почвенно-климатических условиях и высоком уровне агротехники.

Примером последнего требования может служить новый швейцарский сорт яблони Арлэт, имеющий высокую продуктивность, отличную товарность и вкус плодов. В то же время Арлэт очень сильно поражается паршой и без надежной защиты нормальный урожай получить невозможно. И еще один пример: отличные сор-

та яблони, растущие на юге Украины, такие как: Фуджи, Гренни Смит, Ренет Кубанский, Ренет Симиренко, клоны Ред Делишеса — совсем не пригодны для северной её части.

Значительные корректизы для подбора сортов яблони вносят погодные особенности и катаклизмы: суровая зима 2011-2012 гг. привела к тому, что штамбы и развики скелетных веток очень сильно пострадали от мороза и солнечных ожогов, но при этом цветочные почки остались невредимы, несмотря на то, что они имеют самую низкую степень зимостойкости из вегетативных и генеративных органов яблоневых деревьев.

В последнее десятилетие в нашей местности значительно изменилось фитосанитарное состояние яблоневых насаждений. Появились новые или вспыхнули с новой силой вредители и болезни. К примеру, последняя вспышка майского жука (хруща) у нас наблюдалась в начале 70-х годов прошлого века, а сейчас опять майский жук приносит сильный вред всем плодовым насаждениям и яблони в особенности. Причем вредоносными являются как половозрелые насекомые (имаго), которые обгрызают листву на деревьях, так и личинки майского жука, одно поколение которых живет в почве от 2 до 5 лет и, естественно, обгрызает корни яблони.

Дождливый и холодный сентябрь 2013 года привел к тому, что урожай некоторых сортов: Пэрлына Киева, Эдера — к декабрю «вспух» и стал непригодным для употребления. Такие

негативные результаты тоже вносят корректизы в подбор сортов. Тут должны учитываться даже условия микроклимата и микрорельефа. В понижениях рельефа скапливается воздух с более низкой температурой, нежели на верхних участках. Причем на расстоянии сотни метров, но с различной высотой, разница в температуре может достигать 2-4 °С. И это существенно влияет на произрастание того или иного сорта.

При подборе сортов необходимо учитывать и особенности опыления яблони. Большинство сортов яблонь являются самобесплодными — не опыляются и не дают урожая при одиночных или односортных посадках. Всегда нужно помнить, что перекрестное опыление значительно повышает продуктивность любой сельскохозяйственной культуры и яблони в особенности. Хорошими опылителями для большинства сортов являются: Айдаред, Голден Делишес, Ельстар, Пинова, Чемпион, Глостер и другие. В Западной Европе уже давно для эффективного опыления промышленных насаждений используют специальные сорта яблони, «кребы»: Эверест, Хора, Рудольф, Гильери и другие. Они дают большое количество пыльцы, в то же время плоды у них очень мелкие и для потребления непригодны. То есть, их выращивают «на пыльцу». В настоящее время в Реестре сортов растений Украины около 40 районированных сортов яблони. Мы даем описание как некоторых из них, а также новейших, еще не попавших в реестр, но уже признанных многими садоводами.

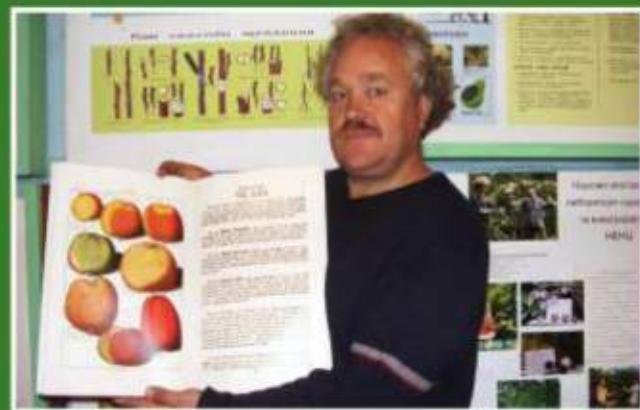
ЭТО ИНТЕРЕСНО

«Трактат о плодовых деревьях» — это одна из самых дорогих книг по садоводству. Её авторы — Анри Луи Дюамель дю Монсо, Пьер Антуан Пуато, Пьер Жан Франсуа Терпин.

Книга была издана в 1768 году и стала наиболее успешной работой французского ботаника Анри Луи Дюамель дю Монсо. Издание из 5 томов содержит подробное описание 16 различных видов фруктов, многочисленных их сортов, а также богатые иллюстрации. Она была продана на аукционе в Брюсселе в 2006 году за 4,5 млн. евро.

«Помология» Иоганна Германа Кноопа, изданная в Нюрнберге в 1760 году является одной из известнейших книг в Европе. В библиотеке научно-исследовательской лаборатории садоводства НЭНЦ находится репринтное её издание. В данном раритете описано и проил-

люстрировано 112 сортов яблони и 102 сорта груши, которые выращивались в Западной Европе в XVIII веке. Многие из них и сейчас произрастают в наших садах. Книга была приобретена в Вене за 30 евро в 2010 году.

АРОМАТ ДЕ ВАРЕ

Ярым пропагандистом этого сорта румынской селекции является замечательный сортовед Севастопольской помологической станции В. Д. Шкурко. Именно он открыл его для украинских садоводов. Яблони среднерослые, с загущенной кроной. Зимостойкость высокая. Устойчивость к парше и мучнистой росе средняя. Этот сорт очень урожайный и плодоносит регулярно, поэтому требует нормировки плодов. В плодоношении на вегетативных подвоях вступает на 3-й год после посадки. Плоды средних размеров, 140-160 г, округлые, с ярко-красным размытым румянцем по всей поверхности. Мякоть светло-кремовая, сочная, ароматная, сладкого вкуса. Урожай созревает постепенно, одновременно с Белым наливом; требует 2-3-х кратного сбора.

Аромат де Варе

АРИВА

Швейцарский сорт зимнего срока созревания. Ценность сорта заключается в иммунности к парше и мучнистой росе. Сорт средней силы роста даже на сеянцевом подвое, с регулярной и щедрой урожайностью. Плоды крупные, 170-180 г, одномерные, с полосатым оранжевым румянцем на большей части плодов. Их форма округлая, встречаются и бокаловидные плоды. Яблоки отличного десертного вкуса, хранятся до марта. Сорт имеет компактную крону, побеги отходят под острым углом, поэтому при начальной формировке молодые побеги необходимо оттягивать шпагатом, переводя их из вертикального в горизонтальное положение.

Арива

АСКОЛЬДА

Один из лучших зимних сортов В.П. Копаня. Дерево имеет обратно пирамидальную загущенную крону, требует много труда и внимания при её формировке. Этот сорт сильно поражается мучнистой росой, но устойчив к парше. Склонен к перегрузке урожаем, требует нормировки путем интенсивной весенней обрезки и обрывания завязи. Сорт скороплодный — на третий год уже с урожаем. Яблоки крупные, до 200 г, плоско-округлой формы, слегка ребристые, отличного десертного вкуса. Несыпаются. Урожай снимают в поздние сроки, начиная с 10 октября. Хранятся яблоки до мая, не теряя вкусовых качеств.

Аскольда

ВИЛЬЯМС ПРАЙД

Ранне-летний сорт американского происхождения. Иммунный к парше. Дерево сильнорослое, урожай закладывает на однолетнем приросте, шпорцах и кольчатках. Плоды очень нарядные, крупные, 150-180 г, плоско-округлые, темно-вишневого цвета. Мякоть окрашена в вишневый цвет, хрустящая, при перезревании вспыхивает, винно-сладкого вкуса 4,3 балла. Плодоношение ежегодное, но неравномерное по годам. Плоды созревают в конце июля, что совпадает с созреванием Белого налива. Яблоки убирать лучше поэтапно, в 3-4 приема. Это один из лучших летних сортов.

Вильямс Прайд

Глостер

ГЛОСТЕР

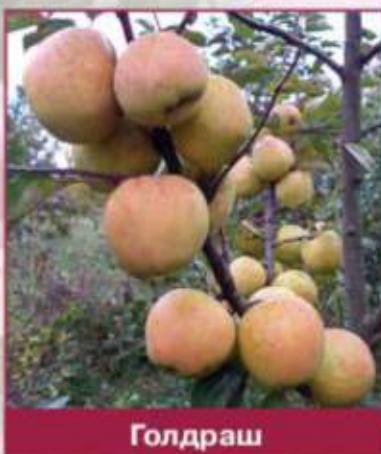
Зимний сорт немецкой селекции. Имеет характерную пирамидальную крону с толстыми темно-коричневыми однолетними побегами. Требует грамотной формировки в молодом возрасте. Дерево весьма устойчиво к парше и мучнистой росе. Плоды крупные, до 200 г и более, конусовидной формы, с сильно выраженной ребристостью и темно-бордовой окраской, по форме и окраске похожи на Ред Делишес. В условиях севера Украины рекомендуется убирать урожай, как можно позднее. Чем дольше яблоки висят на дереве, тем вкуснее они будут зимой. Снимают урожай 10-15 октября, хранят до апреля.

Голдстар

ГОЛДСТАР

Один из лучших зимних чешских сортов яблонь, иммунных к парше. Получен при гибридизации сортов Рубин и Ванда. Дерево сильнорослое, с оголяющейся кроной. Сорт щедро и регулярно плодоносит. Плоды среднего размера, 140-150 г, «голденделишесного» типа, округло-приплюснутые, на длинной плодоножке, желтого цвета, со слабым размытым румянцем, отличного десертного вкуса. Дерево скороплодное – на 2-3-й год после посадки – уже с урожаем. Плоды хранятся до апреля, не вянут и не гниют.

Голдраш

ГОЛДРАШ

Иммунный, позднезимний сорт американской селекции. Дерево среднерослое, быстро вступает в плодоношение. Благодаря иммунности к парше, интенсивно плодоносит; сорт склонен к перегрузке урожаем, поэтому требует тщательной ежегодной интенсивной обрезки и прореживания завязи. Плоды средние, 120-140 г, круглые, желтого цвета, иногда со слабым румянцем. Потребительская спелость наступает в феврале; могут храниться до конца мая. В этот промежуток яблоки имеют отличный десертный вкус. По лёгкости не уступают Ренету Симиренко.

Джонаголд

ДЖОНАГОЛД

Дерево сильнорослое, с хорошо облиственной кроной, высокоустойчиво к парше и другим болезням. Этот сорт имеет большое количество клонов: Джонагоред, Джонавельд, Джонаголд Дакоста и др. Плодоносит щедро и регулярно при условии, что рядом растет сорт-опылитель. Плоды крупные, 200-250 г, округло-конической формы, с ярким штриховатым румянцем. Мякоть хрустящая, непревзойдённого десертного вкуса. Урожай хранится без потери вкуса до начала января. Более длительное хранение может обеспечиваться в холодильнике.

ДЕЛЬБАР ЖЮБИЛЕ

Французский сорт с высокотоварными плодами десертного вкуса и хорошей устойчивостью к неблагоприятным условиям. После супер зимы 2011-2012 гг. следов подмерзания на этом сорте не отмечалось. Дерево среднерослое, имеет высокую устойчивость к болезням. Плоды крупные, 180 г, одномерные, слегка удлиненной формы, с ярким размытым румянцем по всей поверхности плодов, имеют хороший десертный вкус 4,8 балла. Урожай, который собирают в первой декаде октября, может храниться в условиях подвала до апреля. В этом сезоне яблоки потеряли свои высокие вкусовые качества уже в январе, очевидно, из-за холодного и дождливого сентября прошлого года.

Дельбар Жюбile

ЭЛИЗЕ (ЭЛИЗА)

Этот зимний сорт голландской селекции, слабо поражается паршой и мучнистой росой. Благодаря красивым и вкусным плодам, он заслуживает особого внимания в наших садах. Имеет довольно высокую степень самоплодности. Его можно выращивать в одиночных посадках, как составную и декоративную часть сада. Сорт имеет компактную крону и нарядные яркие плоды округло-конусовидной формы средних размеров, 130-150 г, сплошь покрытых слегка полосатым, ярко-красным румянцем. Отличного вкуса. Урожай, снятый в начале октября, может храниться до 6 месяцев, не теряя своих вкусовых качеств.

Элизе (Элиза)

ЛИГОЛ

Это – скороплодный, высокоурожайный сорт. Плоды одномерные, крупные, больше 200 г, округло-конические, часто вытянутые, с выраженной ребристостью возле чашечки. Кожица прочная, гладкая и блестящая, с солнечной стороны покрыта ярко-красным размытым румянцем. Основная окраска зеленая, которая в процессе созревания становится желтой. Мякоть плотная, кремовая, сочная, ароматная, кисловато-сладкая, достаточно вкусная. Деревья сильнорослые, со средне-загущенной кроной. Сорт скороплодный, плодоносит щедро. Цветет в средние сроки. Устойчивость к основным болезням средняя. Урожай созревает в конце сентября. Хранится от 6 до 8 месяцев.

Лигол

ЛИГОЛИНА

Польский зимний сорт, полученный как сеянец от свободного опыления сорта Лигол. Дерево среднерослое. Сорт достаточно морозостойкий, а также мало чувствительный к парше и мучнистой росе. Уже на третий год он с урожаем, плодоносит обильно и требует регулярного прореживания завязи. Обильный урожай создает цикл периодического плодоношения. Плоды очень большие, весом 180-220 г, конусовидные, покрыты твердой кожурой с размытым румянцем на большей части плодов. Степень окраски плодов зависит от их освещенности в кроне. Мякоть кремовая, сочная, ароматная, вкусная. Плоды созревают в начале октября, сбор урожая не стоит затягивать.

Лиголина

Пристин

ПРИСТИН

Летний сорт американской селекции. Иммунный к парше. Дерево среднерослое. Плоды средней величины, 140 г весом. Основная окраска желтая, с умеренно-оранжевым румянцем на солнечной стороне плода. Мякоть бледно-желтая, мелкозернистая, хрустящая. Вкус сладкий, с небольшой приятной кислинкой, слегка пряный. Сохраняет вкусовые качества в течение 4-6 недель в холодильнике. Сорт рассчитан на ценителей яблок типа Антоновки — по внешнему виду и вкусу он напоминает этот традиционный сорт. Благодаря устойчивости к болезням, этот сорт заслуживает более широкого распространения и использования для технической переработки.

Райка

РАЙКА

Один из лучших чешских иммунных зимних сортов. Имеет красивую округлую крону при компактной силе роста. Сорт устойчив к парше и мучнистой росе. Плоды округло-приплюснутые, одномерные, весом 150 г, очень вкусные. По вкусовым качествам Райка не уступает популярному чешскому сорту — Чемпиону. Плоды Райки не осыпаются. Крона легко формируется, поскольку побеги в кроне отходят от центрального проводника почти горизонтально. Собирают урожай в конце сентября. В подвале плоды хранятся до марта. Во время хранения плоды Райки склонны поражаться горькой пятнистостью, поэтому необходимо известкование почвы в саду, там где они выращиваются.

Топаз

ТОПАЗ

Сорт чешской селекции, получен от скрещивания сортов Рубин и Ванда. Скороплодный, урожайный и регулярно плодоносящий сорт. Иммунный к парше. Плоды пригодны для длительного хранения. Деревья среднерослые. Плоды выше средней величины, весом 150 г, одномерные, сплюснуто-округлые. Окраска — красная, даёт размытый, штриховой румянец на большей части поверхности плода, садоводы такую окраску называют «кирпичной». Мякоть кремовая, сочная, ароматная, приятного кисло-сладкого вкуса. Сбор плодов проводят в конце сентября. Урожай хранится до апреля.

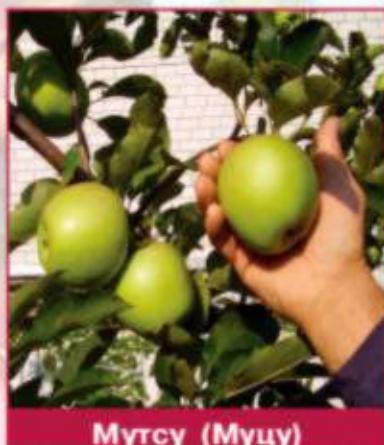
Катерина

КАТЕРИНА

Дерево среднерослое с широко-овальной кроной, зимостойкое. Сорт высокоустойчив к парше, среднеустойчив к мучнистой росе. Плоды выше средних размеров, 160-190 г, одномерные, срезанно-конические, с неяркой красно-оранжевой полосатой окраской на солнечной стороне. Мякоть кремовая, плотная, хрустящая, очень сочная, отличного кисловато-сладкого вкуса. Вкусовые качества не зависят от погодных условий в вегетационный период. Съёмная зрелость плодов в условиях Киевщины наступает в конце сентября, потребительская — в декабре. Транспортабельность высокая. Используют плоды в основном для потребления в свежем виде, они пригодны также для технической переработки.

МУТСУ (МУЦУ)

Малораспространенный зимний японский сорт. В узких кругах садоводов-любителей растет уже около 20 лет, но широкому кругу садоводов неизвестен. Плодоношение среднее, плоды образуются на концах однолетних приростов и на кольчатках. Дерево отличается интенсивной силой роста, умеренной, но регулярной урожайностью, устойчивостью к заболеваниям. Плоды крупные, до 200 г, широко-конической формы, окраска зеленая, «делишесного» типа; при созревании в октябре плоды желтеют и приобретают свойственный только им вкус. Хранятся до конца февраля и дольше. Сорт рассчитан на тонких ценителей вкуса яблок.

Мутсу (Муцу)

КАДЕЛ

Относительно новый югославский позднеосенний сорт, имеющий компактную форму кроны и быстро вступающий в пору плодоношения. Сорт устойчив к парше и мучнистой росе. Плоды средние, 120-140 г, конической формы, темно-вишневой окраски по всему плоду, приятного винно-сладкого вкуса. Склонен к перегрузке урожаем. Съемная зрелость плодов наступает в середине сентября, хранятся они до декабря. Дерево декоративно в групповых и одиночных посадках.

Кадел

ПИНОВА

Весьма популярный зимний немецкий сорт, благодаря компактности кроны, урожайности и вкусным плодам. Сорт имеет высокую устойчивость к болезням, удобен при формировании кроны. Очень быстро вступает в пору плодоношения. Плодоносит уже на второй год после посадки. Плоды средние, весом 120-150 г, округло-конические, желтые с красным бочком. Консистенция мякоти вязкая, словно резиновая, но очень вкусная. Съемная зрелость плодов наступает в конце сентября. В условиях подвала плоды хранятся без потери вкусовых качеств до конца февраля, могут вянуть во время хранения.

Пинова

РЕДФРИ

Летний, иммунный к парше сорт американской селекции. Дерево этого сорта имеет среднерослую, редкую, широко-овальную крону. Плодоносит на кольчатках, кольцах и плодовых прутиках. Плодоношение начинается с четвертого года после посадки в сад; сорт даёт обильные и стабильные урожаи. Плоды среднего размера, весом 120-150 г, округло-конической формы с ярко-красным нарядным румянцем. Мякоть кремового цвета, сочная, кисло-сладкого вкуса со слабым ароматом. Урожай созревает во второй половине августа; сорт имеет отличную транспортабельность. Может храниться около месяца.

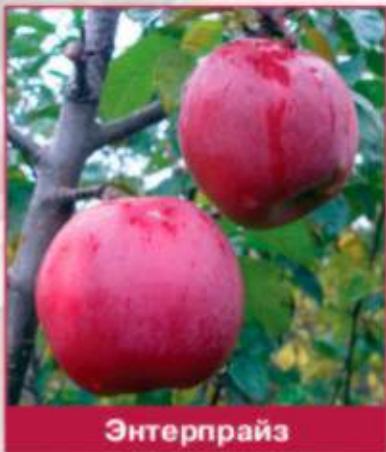
Редфри

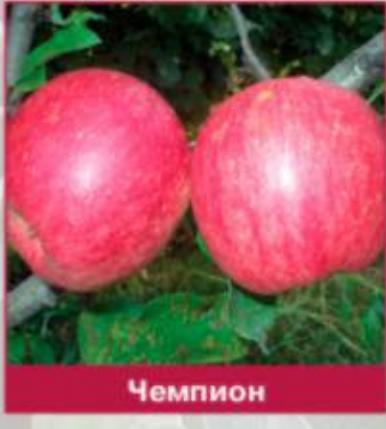
Флорина

Фиалка

Энтерпрайз

Чемпион

ФЛОРИНА

Позднезимний, иммунный к парше сорт французской селекции. Из иммунных сортов Флорина — самый распространенный в Украине сорт. Дерево среднерослое, вступает в плодоношение на 3-4 год после посадки. Это весьма урожайный сорт. Плоды средних размеров, 120-140 г, конусовидной формы, слегка ребристые с ярко-красным румянцем и белыми точками по всей поверхности. Съемная зрелость Флорины наступает в начале октября, потребительская — с января до июня. Зиму 2011-2012 гг. деревья Флорины перенесли отлично, по сравнению с другими сортами, морозобоин и солнечных ожогов не было отмечено ни на одном дереве.

ФИАЛКА

Позднезимний сорт яблони отечественной селекции. Отличается скороплодностью, стабильным плодоношением, высокой товарностью плодов, длительной лёгкостью, устойчивостью к парше и мучнистой росе. Формирует среднерослую компактную крону. Плоды крупные, весом 170-200 г, округло-конической формы; имеют размытую густую сиренево-красную окраску, гармоничного кисло-сладкого вкуса с сильным ароматом. Урожай созревает в начале октября, хранится до мая месяца, не теряя вкусовых качеств.

ЭНТЕРПРАЙЗ

Американский, иммунный к парше сорт позднего срока созревания. Плоды средних размеров, 120-150 г, имеют уникальный пряный вкус с кислинкой, что делает его идеальным для переработки и для выпечки. Сорт устойчив к парше, бактериальному ожогу, ржавчине. Деревья этого сорта служат хорошим опылителем для всех средних и поздних сортов яблонь. В целом сорт неприхотливый и урожайный, не требует усиленного ухода. Но есть один лимитирующий фактор — слабая зимостойкость цветочных почек.

ЧЕМПИОН

Сорт чешской селекции. Популярен среди садоводов-любителей. Дерево слаборослое, с овальной средне-загущенной кроной. Зимостойкость средняя. Устойчивость против мучнистой росы средняя, против парши — высокая. Плодоносит стабильно. Плоды крупные, весом 160-190 г, округло-овальные, зеленовато-желтые, с оранжево-красным румянцем на большей части поверхности. Мякоть ароматная, десертного вкуса. Съемная зрелость плодов наступает во второй декаде сентября, потребительская — в октябре. Плоды хранятся 1,5-2 месяца, в холодильнике — около 5 месяцев.

АЛЫЧА И ЯПОНСКАЯ СЛИВА

П.А. МАЗУР

Содержание этой работы значительно шире, нежели начертано в ее названии. Правильнее было бы назвать ее «Межвидовые гибриды», потому что то, о чем мы здесь пишем – результат межвидовой гибридизации нескольких видов ботанического рода слива: слива уссурийская, абрикос, алыча крупноплодная, слива японская, американские виды слив. Если слива – хорошо известная всем плодовая культура, то для большинства рядовых садоводов слово алыча всегда ассоциируется с «меленьким, желтеньким и кисленьким». В то же время о том, что алыча может быть крупноплодной, разной окраски и вкусной знает не так и много людей. Я, уже как легенду, рассказываю историю о том, как в свое время, своим родителям, привез в подарок несколько саженцев алычи. По просьбе определиться с местом посадки на приусадебном участке, получил довольно странный ответ: «У нас такого

добра за забором растет аж два дерева, так зачем же еще эту кислятину садить?». После тщательных объяснений, что это совсем не то, о чем они думают, уговорил таки родителей выделить под эту культуру место возле дома. Когда же на следующий год уродилось на этих саженцах по полсотни плодов гигантских размеров сорта Кубанская комета, их удивлению не было границ. Приходили на осмотр чудо-плодов соседи и родственники «Посмотрите какие сливы классные!». «Это не слива, а алыча» - вставлял я свои «пять копеек». «Ты не понимаешь – это слива, а то мелкое и кислое за забором – алыча!». А слива японская еще менее известна у нас, нежели алыча гибридная, хотя в мире она очень популярная.

Биологические особенности

Почему мы объединили эти две культуры? И дей-

ствительно, эти две культуры – ближайшие родственники, и принадлежат к одному ботаническому роду. И алыча и японская слива имеют одинаковый диплоидный (16) набор хромосом. Они легко скрещиваются между собой и другими видами слив, дают гибриды с ценными хозяйственными признаками. Польские садоводы вообще их не разделяют; и алычу, и японскую сливу объединили в одну группу – японская слива. Считается, что алыча является матерью сливы домашней, образовавшейся в результате естественной гибридизации алычи с терносливой на территории Малой Азии (Турция, Сирия) где-то 5 тысяч лет тому назад.

При семенном размножении японской сливы и алычи сортовые признаки не передаются. Эти культуры успешно размножаются вегетативно: порослью и корневыми черенками (при условии,

что дерево не привитое, а корнесобственное), а также зелеными черенками (в туманообразующих установках). Способы прививки – как для большинства плодовых культур: окулировка, в расщеп, за кору, косой зарез и т.д. Их даже прививать можно на одних и тех же подвоях: сливе, алыче, абрикосе, войлочной вишне. Можно даже создать дерево-сад, это когда одну ветку дерева привить сливой, другую алычой, третью абрикосом, четвертую персиком, пятую японской сливой. Потом лишь следи, чтобы одна другую не заглушала. А так, с одного дерева можно получать плоды сливы, персика, абрикоса, японской сливой и алычи одновременно. Возможно также привить и по нескольку сортов одной культуры.

Вообще большинство сортов алычи и японской сливы самобесплодные, поэтому высаживать на садовом участке нужно как минимум два сорта или привить в крону дерева одного сорта другой сорт для повышения продуктивности.

Но вернемся непосредственно к алыче. Еще в советские времена нашими селекционерами были получены замечательные сорта этой культуры: в Никитском ботаническом саду (Ялта, Крым) М.И. Константиновой выведены крупноплодные сорта алычи: Десертная, Пионерка, Фиолетовая и прочие; На Крымской опытной станции садоводства (Краснодарский край, Российская Федерация) Г.В. Еремин провел многоступенчатую межвидовую гибридизацию, вовлек в селекционный процесс абрикос, китайские и американские виды слив и получил сорта алычи с замечательными качествами: Кубанскую комету, Глобус, Колоновидную, Гек, Путешественнице, Метдейскую и много других сортов алычи.

Он выделил их вполне заслуженно в отдельный вид – Слива русская. По всем параметрам эта алыча превосходит вид сливы домашней. Она:

- раннеспелая; сорт Любительская созревает в конце июня, сорт Метдейская 5-10 июля, сорт Глобус - в середине августа;
- быстроплодная; на второй, третий год большинство сортов японской сливы и алычи уже с товарным урожаем; стандартный урожай – 50-70 кг со взрослого плодового дерева;
- крупноплодная; у сорта Глобус, например, плоды достигают веса до 100 г, у японской сливы Галакси до 200 г, а новейший сорт Овен 1 дает плоды до 250 г.
- более устойчива к вредителям и болезням.

Лишь в одном уступает крупноплодная алыча сливе – вкусом. Европейская слива имеет непревзойденный десертный вкус, алыча же более пристраста по вкусу. Хотя сорта Глобус, Метдейская, Жемчужина и не уступают по вкусу сливе. Почти у всех этих сортов не отделяется косточка от мякоти, но это не недостаток, а лишь биологическая особенность, которую следует учитывать при переработке и потреблении плодов алычи.

Агротехника

И алыча, и японская слива в процессе своего развития нуждаются в регулярной, циклической обрезке. Если ее не проводить или проводить обрезку безграмотно, дерево переходит на периодическое плодоношение: год с урожаем, - год без урожая. Крона оголяется, ветви от перегрузки урожаем ломаются, плоды мельчают, ухудшается их вкус. В то же время крона должна быть хорошо освещенной и проветриваемой, что дает возможность избегать заражения болезнями и загнивания плодов. Деревья этих

культур хорошо отзываются на подкормку: поздней осенью или ранней весной перегной закапывают в канавку по периметру кроны; весной (апрель) вносят минеральные азотные удобрения; во второй половине лета золу и фосфорно-калийные минеральные удобрения.

Среди всех косточковых культур они наиболее устойчивы к болезням и вредителям. В нашей местности их возможно выращивать без применения средств защиты, то есть, с экологической точки зрения – это наиболее чистая культура. Они слабо поражаются плодожоркой и гнилями, устойчивы к пилильщику. Как правило, хорошая агротехника служит надежной защитой алычи и японской сливы от вредителей и болезней. Не наблюдалось поражения этих культур и шаркой (сливовая оспа) – вирусным заболеванием, поражающим многие сорта сливы европейской, единственным средством борьбы с которой является санитарная рубка и уничтожение зараженных сортов. Помогает также и посадка устойчивых к этой болезни сортов, каковыми являются японская слива и алыча, хотя первую культуру сильно донимают гнили. Минимальной, 3-х кратной химической обработки достаточно для получения гарантированного урожая:

1. До цветения. (Децис и Хорус);
2. После цветения. (Децис, Би-58 и Хорус);
3. В конце мая, когда зацветает акация. (Ридомил и Конфидор).

Как правило, урожай на деревьях этих культур созревает не одновременно, его необходимо собирать в три - четыре этапа. Для придадебного хозяйства это даже очень удобно – успеваем весь урожай переработать или реализовать. Плоды алычи и сли-

вы японской универсальны в использовании, из них можно производить компоты, наливки, джемы, варенье. Соки из алычи особенно вкусны, когда купажируются с другими плодами и ягодами, очень вкусные из них и цукаты. Плоды алычи используют также как наполнитель в йогурты. Со вкусовыми добавками создает-

ся впечатление, что с йогуртом мы едим еще и бананы, и ананасы, и вишни, «а не какую-то там алычу».

Выращивать гибридную алычу и японскую сливу можно по всей территории Украины, они прекрасно выдерживают наши неблагоприятные условия. Посадите эти культуры в своем саду, если

еще не имеете, и получите наслаждение и материальное, и эмоциональное. Ведь это самые быстроплодные культуры среди всех плодовых деревьев: в этом году вы садите саженец, а в следующем году уже имеете урожай, так как у этих культур цветочные почки закладываются на однолетнем приросте...

В МИРЕ ИНТЕРЕСНОГО

Лютер Бербанк

Посещающие современные супермаркеты покупатели видят или даже покупают очень крупные круглые сливы желтого, красного или почти черного цвета с мякотью приятного вкуса и неотделяющейся от нее косточкой – это, так называемые, японские сливы.

Японские, а точнее китайские сливы (они по происхождению родительских форм принадлежат к виду Слива китайская (*Prunus salicina*)), растут по всему миру в местностях с умеренным и субтропическим климатом. Первооткрывателем же японских слив для мирового садоводства по праву можно считать Лютера Бербанка.

В начале XX века он получил из Японии и Дальнего Востока много аборигенных сортов слив, провел с ними большую селекционную работу, скрещивая их между собой, с алычой, с американскими видами сливы и сортами европейского происхождения. В результате он получил много интересных гибридов, многие из которых стали сортами и остаются высоко-продуктивными и поныне, это такие сорта как: Бербанк, Формоза, Сатсума, Широ, Санта-Роза и др.

Отличные результаты у «американского Мичурина» были и в селекции европейской сливы. Несмотря на то, что уже прошло более ста лет после их создания, а сортам, как и людям, присущ жизненный цикл, состоящий из периодов расцвета, старения и забытья, они продолжают нас радовать обильными урожаями вкусных плодов. В нашем саду (НЭНЦ) до сих пор растут Бербанковские сорта сливы – Исполинская, Венгерка Сахарная, Спландор.

Селекционными достижениями Бербанка являются: Бескосточковая слива, у которой вместо косточки – только небольшое ядро или желеобразная масса; межвидовый сливово-абрикосовый гибрид, имеющий название "Плумкот" и до сих пор вызывающий восхищение; а еще бесшипная, или белая ежевика; огромное количество сортов эшольции (калифорнийского мака), сорта черешен и яблонь и много других садовых и цветочных культур.

Особенность Бербанка, как селекционера, заключалась в первую очередь, в уникальном чутье при выборе того или иного гибридного сеянца, ведь далеко не все сеянцы имели хозяйственное ценное признаки. И определять полезные качества гибрида на первом году его жизни было «божьим даром» селекционера. Он мог идти по полю, где росли десятки тысяч сеянцев, выделяя одному ему известным способом всего несколько заслуживающих внимания растений, остальные же подлежали уничтожению.

Однажды кто-то из его знакомых возмутился тем, что Бербанк сжигает такие красивые саженцы, в ответ ученым предложил взять 6 штук на выбор из сжигаемой кучи и в то же время – другие 6 штук сеянцев, предварительно отобранных Бербанком.

Через несколько лет после посадки эксперимент дал очевидный результат: сеянцы, предложенные ученым, показали отличный урожай и качество плодов, а вытянутые из кучи для сжигания, оказались обычными дичками. У него были какие-то приметы, по которым он, не видя ни плодов, ни урожая, мог определить, насколько продуктивным будет тот или иной сеянец!

Вилора

Вилора

Сильнорослый сорт алычи – селекции Никитского государственного ботанического сада. Получен от скрещивания сортов Обильная и Пионерка. Отличается высокой и регулярной урожайностью. Крона раскидистая, средней густоты, крепкая, урожайность высокая. Плоды весом 50 г, округлые, фиолетово-бурые. Мякоть кремовая, тающая, сочная, десертного вкуса, косточка хорошо отделяется. Плоды пригодны для всех видов переработки. Созревает в I декаде августа. Зимостойкость средняя. Имеет высокую устойчивость к болезням. Плоды хорошо держатся на дереве, не осыпаются и не гниют, не теряют вкусовых качеств. Сорт хорошо удается на сеянцах вайлочной вишни. Урожай этого сорта пригоден для любых видов технической переработки, включая сухофрукты.

Ген

Гек

Сорт российской селекции, получен путем скрещивания сливы Скороплодной и алычи Отличница. Дерево среднерослое, после 2-3 плодоношений сорт требует омолаживающей обрезки. Плоды привлекательные, яйцевидной формы, желтые, весом 35 г. Мякоть желтая, плотная, сочная, хорошего кисло-сладкого вкуса. Плоды имеют крупную косточку, не отделяющуюся от мякоти. В условиях Киевской области Гек созревает 26-30 июля, то есть на 5 дней позже Кубанской кометы. Весьма скороплодный и урожайный сорт. Десятилетние деревья этого сорта дают, без потери качества, 60-80 кг плодов. Не проявляет периодичности. Сорт отличается зимостойкостью, в то же время в силу высокой урожайности и соответственно скученности плодов, урожай сильно гниет на дереве.

Генерал

Генерал

Украинский сорт селекции Л.И. Тараненко, полученный на Донецкой опытной станции питомниководства. Дерево очень сильнорослое, в плодоношение вступает на 3-4 год. Урожайность как для алычи весьма умеренная – 10-15 кг с 5-7 летних деревьев. Но за счет этого формируется товарная урожайность: плоды крупные – весом 50-60 г, бордовой окраски, округлой формы, хорошего вкуса, с неотделяющейся косточкой. За счет поодиночного размещения плодов, гнилями не поражается. Плоды могут долго висеть на дереве, не теряя вкусовых качеств. Урожай созревает в начале августа. Регулярное внесение фосфорно-калийных удобрений под деревья Генерала, способствует угнетению вегетативного прироста и повышению урожайности.

Глобус

Глобус

Этот всех впечатляющий сорт тоже выведен Г.В. Ереминым путем скрещивания алычи Обильной и сорта Гибрид-2 (алыча культурная красная на абрикос). В отдельные суровые зимы цветочные почки Глобуса могут подмерзать. Для повышения зимостойкости целесообразно этот сорт прививать в кронообразователь – 3-4 летние сеянцы алычи. Формирует щедрый урожай крупных плодов отличного, как для алычи, вкуса. При полном созревании у этого сорта даже косточка отделяется, а при правильной нагрузке урожаем, деревья Глобуса дают 50-60 и даже 100 граммовые плоды. Дерево сильнорослое, требует регулярной и грамотной обрезки, в противном случае перегружается урожаем и ветви его обламываются.

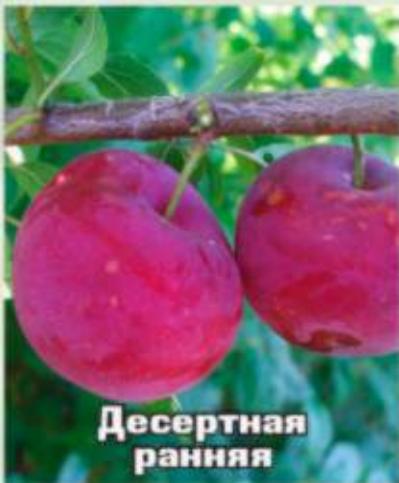
Дончанка ранняя

Сорт получен Л.И. Тараненко на Артемовской опытной станции садоводства, путем скрещивания сортов алычи Обильная и Крымская роза. Дерево слаборослое, средней зимостойкости. Вступает в плодоношение на 3-4 год, имеет хорошую ежегодную урожайность. Плоды крупные, весом 30 г, округлой формы, темно-красной окраски. Мякоть плотная, сочная, кремовая, кисло-сладкая, с приятным ароматом и с полуутделяющей косточкой. Урожай созревает в середине июля. Устойчивость к болезням и вредителям на уровне алычи Обильной, но у Дончанки ранней значительно выше зимо- и засухоустойчивость. Плоды хорошо держатся на дереве, не осыпаются. Сорт непротивателен к условиям произрастания, плодоносит даже при полном отсутствии агротехнического ухода.

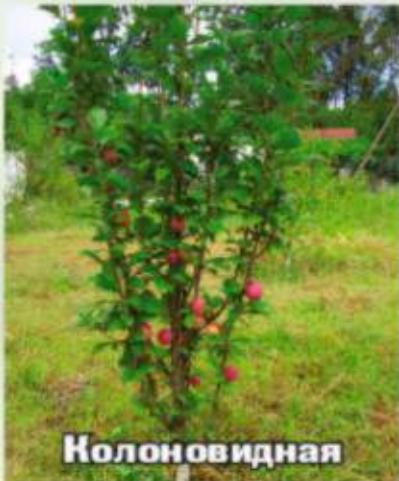
Десертная ранняя

Крупноплодный сорт алычи среднего срока созревания. Сорт селекции Никитского ботанического сада. Получен от скрещивания японской сливы Бербанк и алычи Таврической. Отличается высокой и регулярной урожайностью, скороплодностью. Сорт слабоустойчив к болезням, у него недостаточно высокая зимостойкость, повышенная требовательность к условиям выращивания. Дерево среднерослое, крона раскидистая. В плодоношение вступает на 2-3 год. Плоды крупные, весом до 40 г, овальной формы, со слегка вдавленной вершиной. Мякоть оранжевая, плотная, ароматная, кисловато-сладкая, нестабильного вкуса, косточка полуутделяющаяся. Плоды созревают одновременно в середине августа. Универсальны в использовании.

Колоновидная

Насколько я скептически отношусь к колоновидным яблоням, настолько же хорошо отношусь к Колоновидной алыче. Этот Ереминский сорт получен путем скрещивания вишне-сливы Гаявата и алычи. Дерево среднерослое, с редкой колоновидной кроной. Цветет в поздние сроки. Плоды крупные, весом до 40 г, темно-красные с белым восковым налетом, ширококонические, с глубокой воронкой у основания. Мякоть вишневая, плотная, кисло-сладкого, приятного вкуса. Косточка полуутделяющаяся. Урожай созревает в середине августа, плоды могут долго висеть на дереве, не осыпаются. Очень урожайный сорт. Дерево и цветочные почки зимостойкие, устойчивость к болезням высокая. Сорт необычайно декоративен в одиночных или групповых посадках.

Кубанская комета

По всеобщему мнению – это самый лучший сорт алычи. По комплексу хозяйствственно-ценных признаков ему нет равных. Этот шедевр создан Г.В. Ереминым на Крымской опытной станции путем скрещивания сливы Скороплодная с алычой Пионерка. Сорт весьма зимостойкий. Плодоносит щедро и регулярно, склонен к перегрузке. При регулярной обрезке, подкормке и поливе формирует плоды весом более 40 г, округло-овальной формы с клювиком на верхушке, бордово-фиолетового цвета. Мякоть желтая, сочная, приятного алычowego вкуса, с неотделяющейся косточкой. Урожай созревает в 20-х числах июля, требует сбора созревших плодов в 3-4 этапа, что весьма выгодно для приусадебного хозяйства. Не стоит задерживаться с уборкой урожая этого сорта, в противном случае плоды начинают осыпаться.

Лыхны

Российско-грузинский сорт, получен в результате скрещивания сливы Сатсума и алычи Писарди. Дерево умеренной силы роста, цветет рано, поэтому существует угроза подмерзания цветков при весенних заморозках. Плоды крупные, округло-овальные, массой до 40 г, окраска их темно-бордовая. Мякоть нежная, бордовая, кисло-сладкая, с нежным ароматом. Косточка не отделяется. Плоды созревают в начале августа. Дерево недостаточно зимостойкое, но устойчиво к болезням. У нас хорошо удается прививкой в крону скелетообразователя. Благодаря своей красной листве, сорт Лыхны еще и весьма декоративен. Урожай хорошо держится на дереве, не осыпается.

Метдейская

Это тоже детище Г.В. Еремина. Сильнорослое дерево, побеги имеют острые углы отхождения, поэтому при перегрузке урожаем могут обламываться. Плоды округлые, желтого цвета, средним весом 25 г, при хорошем уходе товарность их сильно повышается и тогда плоды достигают веса 40 г. Как по мне, так Метдейская - самая вкусная алыча. Косточка у нее совсем не отделяется, кожица тонкая, хорошо съедаемая. Урожай созревает поэтапно с 5 по 15 июля, плоды могут долго висеть после созревания, не осыпаются. Могут поражаться осами, а «невкусные плоды оса не ест!». Метдейскую алычу можно снимать в полуурелом состоянии, она дозаривается в лежке, как помидоры, поэтому имеет хорошую транспортабельность.

Обильная

Сорт селекции Никитского ботанического сада. Получен от скрещивания японской сливы Бербанк и алычи Таврической. Дерево среднерослое, крона плоская, с поникшими ветками. Плоды крупные, весом до 40 г, округлой формы, бордово-фиолетовой окраски. Мякоть оранжевая, плотная, десертного вкуса. Это один из самых вкусных сортов алычи. Косточка хорошо отделяется от мякоти. Сорт самобесплодный, требует перекрестного опыления, созревает в III декаде июля. Зимостойкость средняя, сильно поражается тлей, пилильщиком и плодожоркой. Урожайность высокая. Это один из лучших сортов для технической переработки, особенно хороши компоты из плодов крупноплодной алычи этого сорта.

Путешественница

Сорт российской селекции, интенсивно растущий в молодом возрасте и среднерослый, после вступления его в плодоношение. Крона Путешественницы сильно загущается, требует прореживания. Плоды темно-красного цвета, плоскоокруглой формы, весом 30 г, при перегрузке, к чему склонен сорт, плоды мельчают. Мякоть желтого цвета, сочная, приятного кисло-сладкого вкуса. Косточка не отделяется. Если говорим о том, что алыча весьма урожайная культура, то Путешественница - самая урожайная. При перезревании плодов ухудшаются их вкусовые качества и они быстро осыпаются. Урожай созревает в III декаде июля. Сорт весьма устойчив к неблагоприятным условиям произрастания: морозам, засухе, болезням и вредителям.

Аленушка

Принадлежит к группе так называемых японских сортов, поскольку в селекции принимали участие сливы: китайская, маньчжурская, уссурийская, абрикосовая; наверное поэтому по внешнему виду и листьев, и побегов, и конструкции, дерево резко отличается от нашей европейской сливы. Дерево Аленушки среднерослое, имеет шаровидную крону; однолетние побеги светло-коричневого цвета с белыми точками, листья длинные и узкие, больше напоминают персиковые, нежели сливовые. Плоды крупные, весом 40 г, шаровидные, розового цвета, плодоножка очень короткая. Мякоть сочная, сладкая, косточка не отделяется от мякоти. Безусловно, этот сорт имеет хорошую зимостойкость, поскольку был выведен на Павловской станции ВИРа (под Ленинградом), страдает от плодожорки и гнилей.

Аленушка

Анжелено

В продолжении разговора о японской сливе: в прошедшем году нас порадовал этот сорт - позднего срока созревания. Обычно имеющиеся у нас японские сливы - рано созревающие, а Анжелено созревает в первой половине сентября. Крона компактная, загущенная, дерево среднерослое. Сильно поражается тлей, в незначительной степени монилиозом и не поражается пилильщиком. Обильно и регулярно плодоносит. Плоды крупные, весом 40-50 г, округло-приплюснутой с полюсов формы, темно-вишневой окраски. Мякоть сочная, сладкая, с приятным ароматом, плохо отделяется от косточки. Плодоножка длинная. Плоды, снятые не совсем спелыми, могут дозариваться в процессе хранения. Около месяца плоды этой сливы могут храниться в холодильнике в свежем виде, не теряя товарных и вкусовых качеств.

Анжелено

Беанти

Дерево сильнорослое, побеги от основного проводника и друг от друга отходят под острыми углами. Это создает проблемы с формировкой кроны и обламыванием веток при перегрузке урожаем. Плоды крупные, весом до 60 г, округлой формы, приплюснутые с полюсов, на толстой плодоножке средней длины. Кожица малиново-бордового цвета, яркая с серыми под кожными точками. Мякоть желтая, сочная, приятного сладко-кислого вкуса, с душистым ароматом и плохо отделяющейся косточкой. Сорт регулярно и обильно плодоносит. Плоды созревают в начале августа, не осыпаются, могут долго держаться на дереве. Поражаются монилиозом. Сорт Беанти - среднезимостойкий сорт.

Беанти

Бурбант Гигант

Новый сорт японской сливы, заплодоносивший в прошлом году впервые в нашем саду, так что содержательные выводы делать о нем пока еще рано. Первое плодоношение впечатлило: очень крупные и нарядные плоды, хотя и завязались поодиночно, но возможно это будет их спасать в будущем от загнивания. Крона быстрорастущая, раскидистая. Плоды завязываются на букетных веточках и однолетнем приросте, очень крупные, весом 60-80 г, бордового цвета в серую точку с сизым пруиновым налетом. Мякоть сладкая, ароматная, от косточки отделяется плохо. Как перезимовывает этот сорт по сравнению с многими другими сортами слив в нашей местности покажет нынешняя зима - (2011-2012 гг).

Бурбант Гигант

Кармен Блю

Новый сорт японской сливы, довольно хорошо зарекомендовавший себя в садах Западной Европы, благодаря своей устойчивости к шарке. Плоды созревают рано, в третьей декаде июля. Дерево сильнорослое с шаровидной кроной и острыми углами отхождения побегов. Однолетние побеги с розово-коричневым оттенком. Сорт самобесплодный, необходимо перекрестное опыление другими сортами японской сливы. Плоды крупные, весом 50-60 г, округлой формы, бордового цвета с пруиновым налетом. Мякоть даже в созревших плодах плотная, желто-зеленого цвета, высоких вкусовых качеств, свободно отделяется от косточки. В год с дождливой погодой во время созревания плодов, они могут растрескиваться и запинять на дереве. Плоды могут дозариваться в хранилище, будучи снятыми с дерева не совсем зрелыми.

Озарк Премьер

Японская слива, выведена в США путем скрещивания сортов Бербанк и Метли в 1946 году. Дерево среднерослое, слабозимостойкое. У нас на Киевщине для успешной культуры этого сорта необходима его прививка в кронообразователь – сеянцы тернослива или алычи. Сорт подвержен угнетению различными болезнями: монилиозом, клястроспориозом, и другими гнилями; его очень «любит» тля, поэтому требует, как минимум, 4-х кратной обработки пестицидами. Но все же возиться с ним стоит, из-за исключительно приятного вкуса плодов и их величины - средний вес которых 60-80 г, а бывает и до 120 г. Плоды ярко розового цвета, с желтой сочной мякотью, отличного вкуса и плохо оделяющейся косточкой. Урожай созревает в конце июля и может продолжительное время (1 месяц) храниться в холодильнике.

Скороплодная

Японская слива российской селекции, выведена Х.К. Еникеевым путем гибридизации сортов Клаймакс и Уссурийская красная. Сорт исключительно зимостойкий и устойчив к болезням и вредителям. Поэтому в Российской Федерации выращивается повсеместно, заслуживает особого внимания и в северных регионах Украины. Дерево слаборослое, быстро, на 2-3 год после посадки в сад, вступает в плодоношение. Плодоносит щедро и регулярно. Плоды мелкие, весом 15-20 г, округлой формы, розового цвета. Мякоть желтая, сочная, приятного сладкого вкуса, косточка от мякоти не отделяется. Урожай созревает в начале августа, осыпается, страдает от засухи. Чрезвычайно ценный сорт в селекции.

Широ

Известный сорт японской сливы с неизвестной родословной. Получен в США Лютером Бербанком в конце XIX века. Дерево сильнорослое с разложистой кроной. Лучшая продуктивность его достигается при перекрестном опылении (лучшие опылители: Сатсума, Санта Роза). Плоды крупные, весом 35 г, асимметричной формы с «клювиком» на вершине, желтого цвета, при перегрузке урожаем плоды мельчают. Мякоть тоже желтая, сочная и ароматная, косточка не отделяется. Урожай созревает в конце июля - начале августа. Широ - среднезимостойкая слива, сильно страдающая от монилиоза. Плоды осыпаются. Урожай можно снимать в полуурелом состоянии, в процессе хранения они дозариваются. Требует оптимального местоположения, хорошей освещенности, защищенности от сквозняков и высокого уровня агротехники.

Выбираем КЛУБНИКУ (наилучшие сорта земляники садовой)

О.В.Мовенко

руководитель кружка юных садоводов Тростянецкого ДДЮТ Сумской области

Сразу же оговоримся: речь здесь идет о землянике садовой, которую у нас традиционно называют «клубникой», но термин «земляника» более грамотен с научной точки зрения. Земляника садовая - одна из наиболее распространенных и любимейших ягодных культур в Украине. Это первая плодовая культура, которая начинает ягодный сезон. Она занимает первое место среди отечественных плодов и ягод по содержанию полезных веществ. Этой публикацией мы хотим обратить внимание на высокопродуктивные сорта земляники и на применении для ее выращивания сидеральных удобрений. О традиционных сортах и агротехнологиях можно почитать в других литературных источниках. В этой публикации обобщен полуавторской опыт выращивания земляники нашей семьей.

Земляника и сидеральные удобрения

В органическом земледелии важное значение имеет применение сидеральных удобрений. Сидераты, сидеральные удобрения, зеле-

ные удобрения - это органические вещества, находящиеся в растительной массе одно- или многолетних растений, запаханные (возвращенные) в грунт. Питательные элементы, которые содержатся в растительной массе сидератов, попадая в грунт и постепенно разлагаясь, переходят в доступную и легкоусваиваемую форму для последующих культур, а органическое сидеральное вещество способствует восстановлению грунтовой структуры и плодородия почвы. Эффективность зеленого удобрения приблизительно такая же, как и навоза. Совместно с ЭМ-технологиями (эффективными микроорганизмами) зеленые удобрения создают дополнительные питательные ценности.

ЭМ-технологии существенным образом повышают устойчивость растений к болезням, вредителям, неблагоприятным погодным условиям, в частности - к засухе и заморозкам! Использование ЭМ-технологий даёт возможность сократить количество применяемых минеральных удобрений и пестицидов. Сис-

тематическое применение ЭМ-препаратов, таких как «Байкал» и «Тамир», оздоравливает и улучшает питание растений, увеличивает устойчивость их к болезням. Для обработки ЭМ-препаратами сидератов их концентрацию надо брать побольше, а для растений - поменьше.

После первой весенней прополки и подкормки земляничных грядок, их широкие междурядья (70-120 см.) засеваем сидеральными культурами, такими как: горчица белая, редька масличная, фацелия. Зеленое удобрение быстро застилает поверхность почвы, затрудняя рост сорняков и удерживая весеннюю влагу. Сидераты растут 30-40 дней, при этом высота растений достигает 0,3-0,8 м, после чего они скашиваются. В это время растения земляники находятся в стадии бутонизации, им для цветения необходимо больше солнца, поэтому сидераты запахиваем в почву или оставляем срезанными на поверхности. Затем орошаем их препаратами «Тамир» или «Байкал» (которые ускоряют разложение органических веществ) и прикрываем мульчей. Растения земляники подкармливаем переброшенным куриным пометом или настоем растений (крапива, одуванчик, конский щавель), а также комплексными минеральными удобрениями. Для того, чтобы удерживать влагу, необходимо мульчировать междурядья. Лучше всего засыпать их иголками хвойных пород, свежескошенной травой, шелухой гречихи, подсолнечника, опилками или соломой толщиной 4-5 см. Мульча хорошо сохраняет почвенную влагу и не даёт возможности расти сорнякам, а ягоды земляники остаются чистыми после дождя или полива. Мульча, обработанная препаратом «Тамир», быстро разлагается и становится качественной подкормкой для корневой системы. В летний период в качестве сидератов лучше использовать фацелию. Эта культура быстро наращивает зеленую массу, даже при высоких температурах воздуха.

Формируя новые грядки, желательно оставлять между ними широкие междурядья (1-1,5 м), на которых за сезон можно вырастить 3-4 «урожая» сидерального удобрения, которое оздоровит и обогатит почву, обезвредит болезни и вредителей к моменту активного роста молодых побегов земляники. Результат виден сразу по состоянию молодых побегов, которые быстро укореняются на оздоровленной и подкармленной почве. При посадке земляники в летний период добавляем песок (если грунт - тяжелый суглинок), золу, перегной. Схемы посадки могут быть различными в зависимости от особенностей

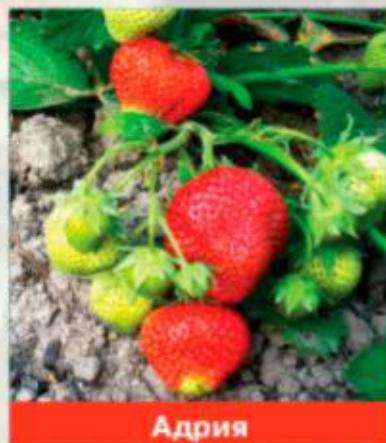

сортов земляники. Сорта, которые представляют собой высокие разветвленные растения с широкой листовой пластиной: Маршал, Викат, Мальвина, Вегера, Флоренс - высаживают редко. Для таких сортов схема может быть такая: растения высаживаем в три строчки, между строчками оставляем расстояние 40-50 см. Между растениями в строчке расстояние - 25-30 см. В смежных строчках растения располагаем в шахматном порядке. Для слаборослых сортов расстояние между растениями сокращаем на 10-15 см. Подкормка - одно из главных условий успешной агротехники земляники. За сезон желательно сделать четыре-пять подкормок: две-три к началу плодоношения и две-три после него, при этом используются как органические, так и комплексные минеральные удобрения. Корневые подкормки желательно чередовать с подкормками по листьям (внекорневые), используя ЭМ-растворы. К ЭМ-растворам желательно добавлять комплексные минеральные удобрения, содержащие различные в процентном соотношении макро- и микроэлементы (азот, фосфор и калий), в зависимости от стадии развития растений. После сбора урожая необходимо уделить время для ухода за земляникой: удалить пораженные болезнями листья, вырвать больные и слабые растения и провести обработки:

- от вредителей: препарат «Актофит», травяные настои (полынь, лопух);
- от болезней: травяные настои (конский щавель, крапива) и ЭМ-препараты: «Тамир», «Триходермин», а также химические препараты: «Хорус», «Ридомил». Осенние подкормки должны содержать по возможности меньшее количество азотных удобрений, а иметь преимущественно фосфорные и калийные (зола в сухом виде или ее водный настой; зола - 1 часть, вода - 5 частей, настоять - 3-5 дней, подкармливать растения раствором 1:10).

АДРИЯ

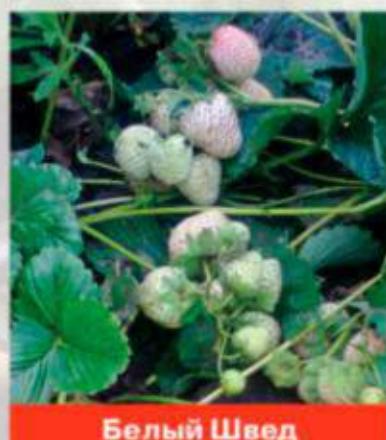
Новый сорт земляники позднего срока созревания итальянской селекции. Ягода очень плотная, сочная, сладкая, тёмно-красная, вся правильной, красивой, конусовидной формы с заостренным кончиком. Этот сорт имеет большие преимущества, так как период созревания поздний и растянутый, а ягоды, не теряя товарных качеств, могут долго оставаться на кустах, приобретая более темную окраску и выраженную сладость. Мякоть плотная и сочная. У ягод этого сорта высокие товарные качества и транспортабельность. Сорт непрятязателен к условиям выращивания. На сегодняшний день это один из лучших рыночных позднеспелых сортов.

Адрия

БЕЛЫЙ ШВЕД

Уникальный сорт с большими белыми плодами. Подходит для людей с аллергией на красный пигмент и для детей. Ягоды красивые, большие, правильной конической формы, практически белые с нежно-розовым бочком. Средняя масса ягод около 30-50 г, но может быть и больше. Мякоть сочная, кисло-сладкого вкуса, с приятным ароматом и привкусом, который изменяется в зависимости от того, на каком периоде созревания находится ягода. Растения среднерослые, невысокие, но сильно облиственные, особенно одно-двухлетние кусты. Листья темно-зеленого цвета, округло-выпуклой формы. Сорт урожайный, стойкий к засухе, болезням и клещу.

Белый Швед

ВЕБЕНИЛ

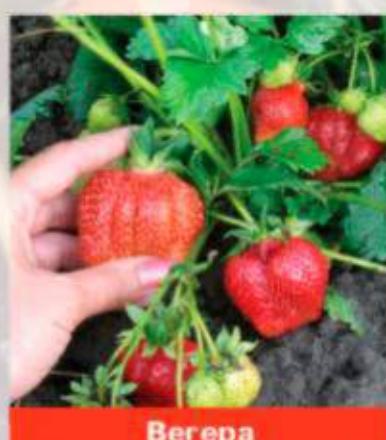
Английский сорт среднепозднего срока созревания. Растения высокие, сильнорослые, плотные. Ягоды веретенообразные, с острым кончиком, ярко-красные, очень красивые, десертного вкуса. Средняя масса ягод - 30-70 г. Транспортабельность и урожайность высокая, до последнего сбора сохраняется отличный товарный вид. Вебенил - это промышленный сорт, с дружной отдачей урожая, на одном месте целесообразно выращивать 2-3 года, оставлять на больший срок - нецелесообразно. Сорт слабо устойчив к заболеваниям и клещу.

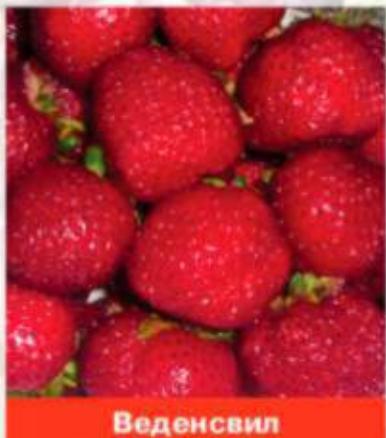
Вебенил

ВЕГЕРА

Сорт среднего срока созревания, растения сильнорослые, развесистые, хорошо облиственные. Формирует много побегов. Листья темно-зеленого цвета, по форме отличаются от других сортов резным краем. Ягоды большие, округло-конические, срезанные снизу, темно-красные, мякоть плотная. Вкус сладкий, ароматный, с явным ярко выраженным вкусом лесной земляники. При полном созревании ягоды темно-бордового цвета. Высокие товарные качества. Это высокоурожайный сорт, стойкий к болезням и засухе.

Вегера

Веденсвил

ВЕДЕНСВИЛ

Сорт позднего срока созревания. Растения небольшого размера, низкие, развесистые, с наклоно-возрастающей листвой темно-зеленого цвета, слабо облиственные. Ягоды средних размеров. Первая ягода весом до 20 г. По форме они округлые, зернышки сильно углублены. Окраска ягод темно-красная, при полном созревании вишневого цвета. Мякоть темно-красная, нежная, сладкая, необыкновенного вкуса, очень ароматная с привкусом малины, по форме похожая на малину, отсюда и пошло народное название «земляника-малина». Транспортабельность ягод слабая. Сорт уникальный, не похожий на другие сорта, всегда является любимцем хозяев.

Веселка

ВЭСЭЛКА

Сорт получен в Институте садоводства Украинской Академии аграрных наук г. Киева в 1990г. Ягоды большие, круглой формы, ярко-красного цвета с блеском, ароматные, сладкие, до 50 г, имеют очень хорошие вкусовые и товарные качества. Растения сильнорослые, полуразвесистые. Сорт высокоурожайный, имеет высокую зимостойкость и устойчивость к серой гнили ягод, а также к пятнистости листьев. Может длительное время расти (3-5 лет) на одном месте, не теряя продуктивности.

Вибрант

ВИБРАНТ

Новейший ранний сорт британской селекции. Ягода блестящая, крупная, с привкусом вишни. Поверхность ягод плотная, но сама мякоть сочная и нежная. В первый год плодоношения (летняя посадка) 3 цветоноса, на каждом от 5 до 10 ягод. Первые ягоды 60-80 г. Сорт устойчив к болезням. Получил ягодный «Оскар» в Англии. Сорт требовательный к условиям выращивания; свои уникальные и ценные хозяйственые признаки показывает лишь при условии высокого агротехники: капельное орошение, фертигация, комплексная защита от вредителей и болезней. При интенсивной технологии выращивания целесообразно выращивать Вибрант на одном месте не более двух лет.

Дивная

ДИВНАЯ

Оригинатор - Ленинградская плодовоощная опытная станция. Ягоды этого сорта очень привлекательной удлиненной формы. Имеют ярко выраженный вкус и аромат лесной земляники, плоды транспортабельные, имеют высокие вкусовые и товарные качества. Формируют много стелющихся побегов, причем процесс интенсивного роста начинается с началом вегетации и для получения полноценного урожая, во избежание истощения, необходимо их удалять 2-3 раза за сезон. Растения среднерослые. По вкусу и внешнему виду Дивную не спутаешь с другими сортами. Ягода мельчает при недостатке влаги, но этот недостаток компенсируется обильной урожайностью и отличным вкусом.

ДАРСЕЛЕКТ

Сорт среднего срока созревания французской селекции. Кусты мощные, высокие, прямостоячие, слабо облиственные. Форма ягоды продолговато-коническая, иногда с притупленным кончиком. Ягоды очень большие. Кожица однородная, кирпично-красная, с выраженным блеском. Ягода очень сочная, сладкая, приятного аромата. Очень высокие вкусовые и товарные качества. Сорт засухоустойчивый, стойкий к поражению болезнями. Урожайность средняя. Дарселект рассчитан на высокий уровень агротехники. Образует небольшое количество усов. Допускается выращивание при загущенной посадке.

Дарселект

МАЕ

Сорт среднераннего срока созревания. Устойчив к болезням, вредителям и засухе. Ягода крупная, сладкая, с высокими товарными качествами, мякоть плотная и хрустящая (напоминает ананас). Урожайность высокая, 3-4 цветоноса и до 15 ягод на каждом. Первые ягоды этого сорта достигают веса 40 г. Растение мощное, высокое, в то же время дает умеренное количество усов. Сорт интенсивного типа, быстро наращивает урожайность, плоды высококачественные, поэтому выращивать Маэ на одном месте более 3-х лет нецелесообразно. Для демонстрации высоких товарных качеств требует высокого уровня агротехники.

Маэ

МОЛИНГ ПАНДОРА

Английский сорт позднего срока созревания. Растения среднерослые, низкие, крепкие, невысокие, компактные, листовая пластина круглая, небольшая, края подняты вверх. Растения образуют много рожков. Ягоды большие, вкусные и сочные, красной круглой формы, при полном созревании темно-вишневого цвета, с ароматом лесной земляники. У ягод высокие товарные и вкусовые качества, хорошая транспортабельность. Урожайность и стойкость к болезням высокие.

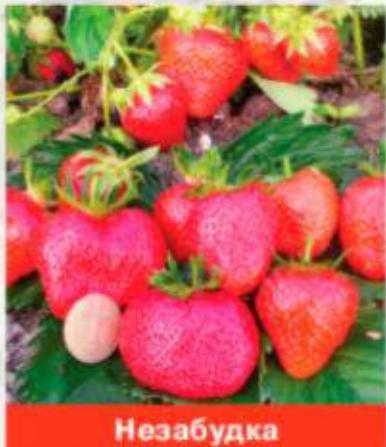
Молинг Пандора

НАХОДКА

Этот сорт - любимец нашего сада, сложный межвидовой гибрид (земклунника). Вкус ягод этого сорта просто необыкновенный. В нем выраженная сладость и привкус лесной земляники в несколько раз выше привкуса самой земляники. Необыкновенное освежающее послевкусие прохлады. Урожайность просто поражает – кусты красные от обилия ягод. Растения мощные, ягоды крупные. Устойчив к болезням и засухе. Сорт даёт большое количество усов.

Находка

Нузабудка

НЕЗАБУДКА

Новейший сорт среднего срока созревания украинской селекции. Растения сильнорослые, плотные, с хорошо развитой корневой системой, формируют много стелющихся побегов. Сорт урожайный, стойкий к болезням, засухо- и зимостойкий. Ягоды большие, идеальной формы, ярко-красные, блестящие, мякоть плотная, сочная. Товарные и вкусовые качества отличные. Плодоношение щедрое и продолжительное. Очень красивый и перспективный сорт, отличающийся непрятательностью к условиям произрастания.

Ольвия

ОЛЬВИЯ

Ягоды большие, правильной округлой формы, имеют высокие товарные качества. Мякоть ярко-красная, плотная, сочная. Цветоносы толстые, на двухлетних растениях их может быть от 7 до 13. Растения среднерослые, полуразвесистые, листья среднего размера. Сорт высокоурожайный, стойкий к болезням. Многие садоводы часто задают вопрос: «Какой сорт клубники самый лучший?» Смело можно сказать, что Ольвия - один из самых лучших сортов земляники отечественной селекции.

Пегас

ПЕГАС

Сорт позднего срока созревания. Растения сильные, прямостоячие, умеренно плотные. Много цветоносов. Очень урожайный сорт. Ягоды большие, широкие, красивой сердцевидной формы, блестящие, очень вкусные, транспортабельные. Мякоть плотная, сочная. Корневая система мощная. Сорт устойчив к земляничному клещу и болезням. Один из лучших промышленных сортов. Основной урожай отдает в первой половине июля, небольшое количество ягод вызревает до половины августа.

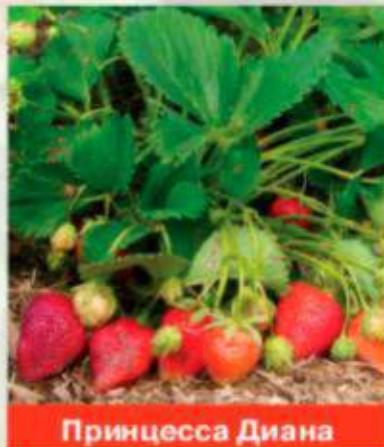
Пенсионер Челси

ПЕНСИОНЕР ЧЕЛСИ

Сорт от селекционера Кена Миора (Англия), позднего срока созревания с растянутым периодом плодоношения. В первый год урожайность слабая, на второй год - побольше. Растения среднерослые, слабо облиственные, образуют очень много стелющихся побегов. Ягоды округло-конической формы, красные, очень вкусные, сочные, сладкие, душистые, транспортабельные. В зависимости от условий выращивания, форма ягод иногда может меняться, в знойные и засушливые периоды становится более удлиненной. Сорт нестойкий к засухе, поражению клещем. Большое преимущество этого сорта - вкус; всё остальное желает быть лучше.

ПРИНЦЕССА ДИАНА

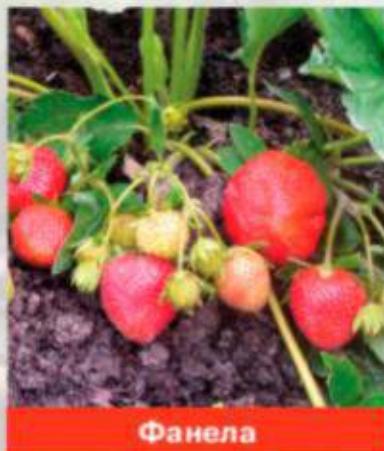
Перспективный коммерческий высокоурожайный сорт нейтрального дня. Растения среднерослые, слабо облиственные, листва развесистая, темно-зеленая, с блеском, формируют небольшое количество побегов. Цветоносы компактные на уровне листвы. Двухлетние растения очень разрастаются в ширину и могут иметь до 20 цветоносов. Ягоды плотные, удлиненно-клиновидные, красные, блестящие, сладкие, удивительного вкуса и аромата, массой около 80-90 г, настоящего клубничного вкуса.

Принцесса Диана

ФАНЕЛА

Сорт клубники позднего срока созревания. Выделяется очень мощными растениями. Куст высокий, пышный и компактный. Ягоды пользуются большим спросом на рынке, так как сбор урожая основных сортов к этому времени уже прошел, а «Фанела» радует своими огромными, плотными, сладкими ягодами. Ягода тупо-конической формы, глянцевая, ярко-красная. Первые ягоды крупные, до 70 г весом, дальше идут поменьше - 30-40 г. Сорт отличается хорошей устойчивостью к вредителям и болезням, влаголюбивый. Может 5-7 лет успешно плодоносить на одном месте. Дает много усов, которые отличаются от других сортов толщиной и мощью.

Фанела

ФЛОРЕНС

Высокоурожайный сорт позднего срока созревания с большой ягодой (от 20 до 60 г.) и хорошей стойкостью к болезням, правильной конической формы. У ягод насыщенный красный цвет кожицы и мякоти, сладкий вкус и хороший срок хранения. Высокие товарные качества. Кусты мощные, нераскидистые. Ягоды хорошо просматриваются. Дает много усов и высокие урожаи. Стойкий к болезням, устойчив к мучнистой росе, пятнистости листьев и серой гнили, хорошо переносит жаркую погоду. Сорт отзывчив на высокий аgroфон.

Флоренс

ХОНЕЙ

Сорт американской селекции. Получен в 1979 году. Ягоды большие, конические, твердые и плотные, красные, блестящие. Мякоть красная, сочная, кисло-сладкого вкуса, выраженного аромата нет. Растения сильнорослые, плотные. Двухлетние кусты имеют от 5 до 10 цветоносов. Сорт высокоурожайный, транспортабельный, стойкий к болезням и засухе. Является одним из основных промышленных сортов в мире. Сорт дает небольшое количество стелющихся побегов.

Хоней

Хуми Гранде

ХУМИ ГРАНДЕ

Сорт среднего срока созревания. Ягоды имеют аромат лесной земляники, сладкие и сочные. Первые ягоды имеют форму похожую на веер, иногда размером с ладонь. Последние ягоды округлые. Мелких ягод не бывает. Период плодоношения растянут, последние ягоды созревают вместе с поздними сортами. Растения высокие, не плотные, слабо облиственные, цветоносы практически не ложатся на землю. Формирует много побегов. Сорт высокоурожайный, стойкий к засухе, слабоустойчив к болезням листья.

Чамора Туруси

ЧАМОРА ТУРУСИ

Сорт позднего срока созревания, с очень большими ягодами и высокой урожайностью. Первые ягоды могут быть очень большими (до 100 г), неправильной широкой формы со швом по центру. Плоды ровные, грушевидной формы. Окраска неяркая, но даже при неполном созревании вкусовые качества высокие. Мякоть сочная, сладкая, с ярко выраженным ароматом. Растения сильнорослые, развесистые, листья большие и широкие. Сорт нестойкий к засухе, зато устойчив к болезням и к клещу. Благодаря очень крупным плодам, этот сорт может быть украшением любого сада.

Черный принц

ЧЕРНЫЙ ПРИНЦ

Чем старше кусты, тем они дольше плодоносят. Ягоды темно-красные, круглые, очень большие, плотные, без пустоты в середине. Из-за растянутого периода плодоношения на старых кустах последние ягоды могут быть по величине первых. Полностью созревшие ягоды очень вкусные. Очень высокая транспортабельность, даже мытые ягоды отлично перевозятся в корзинах. Этот сорт один из лидеров на рынке. Отличительное свойство этого сорта - на одном месте без пересадки кусты плодоносили 10 лет. После 3-х лет выращивания куст усов не дает. Кусты выглядят как огромные шары - с одного посаженного стрежня на кусте отрастает до 20 стрежней. Сорт стойкий к заболеваниям.

Элькат

ЭЛЬКАТ

Сорт среднераннего срока созревания, польской селекции. Ягоды округло-конической формы, ярко-красные, с выраженным блеском. Очень крупного размера, мелких ягод практически нет. Вкусовые качества высокие, ягоды очень сочные, сладкие, освежающего вкуса. Урожайность высокая. Кусты с мощной корневой системой, что свидетельствует об отличной засухо- и морозоустойчивости. Растения среднерослые, полуразвесистые. Сорт легкий в выращивании, устойчив к болезням.